

Volume III
No. 12

Saturday
11th March, 1967

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN NEGARA (SENATE)

OFFICIAL REPORT

THIRD SESSION OF THE SECOND PARLIAMENT
OF MALAYSIA

CONTENTS

EXEMPTED BUSINESS (Motion) [Col. 1329]

ADJOURNMENT SINE DIE (Motion) [Col. 1329]

BILLS—

The National Language Bill [Col. 1329] [Col. 1368]

The Interpretation Bill [Col. 1368]

The Contracts (Malay States) (Amendment) Bill [Col. 1371]

The Road Traffic (Amendment) Bill [Col. 1372]

The Hire-Purchase Bill [Col. 1382]

The Aboriginal Peoples (Amendment) Bill [Col. 1386]

The Criminal Procedure Code (Amendment) Bill [Col. 1387]

Pertubohan Berita Nasional Malaysia Bill [Col. 1389]

**The Federal Agricultural Marketing Authority (Amendment)
Bill [Col. 1391]**

The Control of Rent (Amendment) Bill [Col. 1395]

MOTION—

The Formation of the Malaysia Group of the Inter-Parliamentary Union [Col. 1418]

DI-CHETAK DI-JABATAN CHETAK KERAJAAN
OLEH OOI THEAM HOCK, PENGUASA, IPOH
1968

Harga: \$1

MALAYSIA
DEWAN NEGARA (SENATE)
Official Report

Vol. III

Third Session of the Second Dewan Negara

No. 12

Saturday, 11th March, 1967

The Senate met at Ten o'clock a.m.

PRESENT :

- The Honourable Mr President, DATO' HAJI ABDUL RAHMAN BIN MOHAMED YASIN, S.P.M.J., P.I.S., J.P. (Johor).
- „ TUAN A. ARUNASALAM, A.M.N. (Appointed).
- „ TUAN ABDUL SAMAD BIN OSMAN, P.J.K. (Appointed).
- „ TUAN HAJI AHMAD BIN HAJI ABDULLAH, A.M.N. (Penang).
- „ TUAN AMALUDDIN BIN DARUS (Kelantan).
- „ TUAN AWANG DAUD MATUSIN (Appointed).
- „ DATO' DR CHEAH TOON LOK, D.P.M.K., D.M.K., J.M.N., J.P. (Appointed).
- „ DATO' J. E. S. CRAWFORD, D.P.M.P., J.M.N., J.P., Dato' Kurnia Indera (Appointed).
- „ TUAN GAN TECK YEOW, J.M.N. (Appointed).
- „ TUAN GOH CHEK KIN, P.J.K. (Trengganu).
- „ TUAN HOH CHEE CHEONG, A.M.N., J.P. (Pahang).
- „ DATO' LEE FOONG YEE, J.M.N., P.P.T., J.P. (Negri Sembilan).
- „ DATO' Y. T. LEE, D.P.M.S., J.M.N., P.J.K., J.P. (Appointed).
- „ TUAN LIM HEE HONG, J.M.N., J.P. (Appointed).
- „ TUAN LIM JOO KONG, J.P. (Kedah).
- „ TAN SRI HAJI MOHAMED NOAH BIN OMAR, P.M.N., S.P.M.J., D.P.M.B., P.I.S., J.P. (Appointed).
- „ TUAN HAJI MOHAMED SAAID BIN HAJI ABU BAKAR (Appointed).
- „ DATO' ATHI NAHAPPAN, D.P.M.S. (Appointed).
- „ NIK HASSAN BIN HAJI NIK YAHYA, J.M.N. (Appointed).
- „ TOK PANGKU PANDAK HAMID BIN PUTEH JALI, P.J.K. (Appointed).
- „ TUAN SAIDON BIN KECHUT, A.M.N. (Appointed).
- „ DATO' SHEIKH ABU BAKAR BIN YAHYA AL-HAJ, D.P.M.J., P.I.S., J.P. (Johor).
- „ TAN SRI G. SHELLEY, P.M.N., J.P. (Appointed).
- „ TUAN SYED AHMAD BIN SYED MAHMUD SHAHABUDIN, J.M.N., S.M.K., J.P. (Kedah).

- The Honourable **TUAN SYED DARUS BIN SYED HASHIM** (Perlis).
 „ **TAN SRI T. H. TAN**, P.M.N. (Appointed).
 „ **TUAN S. O. K. UBAlDULLA**, J.M.N. (Appointed).
 „ **DATO' WAN IBRAHIM BIN WAN TANJONG**, J.M.N., P.J.K., Orang
 Kaya Indera Maharaja Purba Jelai (Pahang).
 „ **WAN SULAIMAN BIN WAN TAM**, P.J.K. (Appointed).

ABSENT :

- The Honourable the Minister without Portfolio, **TAN SRI ONG YOKE LIN**, P.M.N.
 (Appointed).
 „ **TUAN ABDUL RAHIM BIN ABDUL MANAN**, P.J.K. (Negri Sembilan).
 „ **TUAN ABDUL RAHMAN BIN AHMAD** (Perlis).
 „ **TUAN HAJI AHMAD BIN HAJI ABDUL MANAP**, P.P.N. (Melaka).
 „ **PUAN AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI** (Appointed).
 „ **PUAN BIBI AISHA BINTI HAMID DON**, A.M.N. (Appointed).
 „ **DATO' JOSEPH AUGUSTINE ANGIAN ANDULAG**, P.D.K. (Sabah).
 „ **DATU TUANKU BUJANG BIN TUANKU HAJI OTHMAN** (Sarawak).
 „ **TUAN CHAN KEONG HON** (Appointed).
 „ **TUAN CHAN KWONG-HON**, J.M.N., S.M.S, J.P. (Selangor).
 „ **TUAN CHEAH SENG KHIM**, J.P. (Penang).
 „ **TUAN D. S. DORAI RAJ**, A.M.N., P.J.K. (Appointed).
 „ **DATO' FOO SEE MOI**, D.P.M.K., J.P. (Appointed).
 „ **TUAN HONG KIM SUI** (Appointed).
 „ **TUAN C. D. ISMAIL**, J.M.N., J.P. (Appointed).
 „ **TUAN ANDREW JIKA LANDAU** (Appointed).
 „ **TUAN KOH KIM LENG** (Melaka).
 „ **TUAN MOHAMED ADIB BIN OMAR**, P.J.K. (Trengganu).
 „ **DATU PENGIRAN MOHAMED DIGADONG GALPAM**, P.D.K. (Sabah).
 „ **TUAN S. P. S. NATHAN** (Appointed).
 „ **TEMENGGONG OYONG LAWAI JAU** (Sarawak).
 „ **RAJA RASTAM SHAHROME BIN RAJA SAID TAUPHY** (Selangor).
 „ **TUAN WILLIAM TAN** (Appointed).
 „ **DATO' E. E. C. THURAlSINGHAM**, D.P.M.J., J.P. (Appointed).
 „ **WAN MUSTAPHA BIN HAJI WAN ALI**, S.M.K. (Kelantan).
 „ **TUAN YAHYA BIN HAJI AHMAD** (Perak).
 „ **TUAN YEOH KIAN TEIK** (Perak).

IN ATTENDANCE :

- The Honourable the Minister of Lands and Mines, **TUAN ABDUL-RAHMAN BIN YA'KUB** (Sarawak).
 „ the Minister of Agriculture and Co-operatives, **TUAN HAJI MOHAMED GHAZALI BIN HAJI JAWI** (Ulu Perak).
 „ the Minister for Local Government and Housing, **TUAN KHAW KAI-BOH**, P.J.K. (Ulu Selangor).

PRAYERS

(Mr President *in the Chair*)

EXEMPTED BUSINESS

(Motion)

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, I beg to move,

That notwithstanding the provisions of Standing Order 11, the Senate shall not adjourn today until consideration on all Government business set out on the Order Paper for today has been completed.

Dato' Y. T. Lee: Sir, I beg to second the motion.

Question put, and agreed to.

Resolved,

That notwithstanding the provisions of Standing Order 11, the Senate shall not adjourn today until consideration on all Government business set out on the Order Paper for today has been completed.

ADJOURNMENT *SINE DIE*

(Motion)

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, I beg to move,

That at its rising today the Senate shall stand adjourned *sine die*.

Dato' Y. T. Lee: Sir, I beg to second the motion.

Resolved,

That at its rising today the Senate shall stand adjourned *sine die*.

BILLS

THE NATIONAL LANGUAGE BILL

Second Reading

Order read for resumption of debate on Question, "That the Bill be now read a second time" (10th March, 1967).

Tuan Saidon bin Kechut: Dato' Yang di-Pertua, saya bangun pada pagi ini mengambil kesempatan untuk menyokong Rang Undang² Bahasa Kebangsaan yang di-kemukakan dalam Dewan ini oleh Yang Amat Berhormat Tun Haji Abdul Razak. Saya berasa tentu-lah agak kurang menyenangkan kalau dalam perkara yang besar yang di-perbincangkan dan di-perdebatkan dengan begitu hangat dalam masa yang

terakhir² ini daripada semenjak Dewan Ra'ayat hingga kepada Dewan Negara dan juga banyak pemimpin² ra'ayat yang mengambil kesempatan membinchangkan dan menimbulkan sesuatu mengenai Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini di-luar Dewan sekali pun. Jadi saya rasa walau apa pun yang di-lemparkan, walau pun apa sahaja kata² nesta yang di-keluarkan oleh pehak² yang tidak menyetujui, oleh pehak² yang mengatakan pertentangan-nya dan tidak mahu menerima Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini, bagi hemat saya sendiri, saya dapat memberikan beberapa ketegasan di-antara pehak² yang menentang ini ada di-antara-nya gulungan² yang betul² merasa kechewa di-atas benar dan betul-nya Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini, memberi kuasa dan memberi keputusan yang mu'tamad tentang maksud dan tujuan Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini yang meliputi keseluruhan-nya Perlembagaan Fasal 152, ia-itu bahasa kebangsaan menjadi bahasa rasmi yang tunggal di-Malaysia ini.

Satu gulungan lagi daripada mereka² yang menentang Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini benar² pula, pada hemat saya, bukan-lah mempunyai tujuan² yang benar dan jujur, tujuan² ikhlas dan murni, tetapi penentangan dan serangan² yang di-lemparkan kepada Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini ada-lah mempunyai tujuan² yang tertentu atau pun kata orang² sekarang ini—mempunyai tujuan undang di-sabalek batu. Di-antara dua gulungan yang menentang Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini, pada diri saya, saya sangat menyesali sikap yang di-keluarkan dan di-timbulkan oleh orang² daripada Parti Islam sa-Tanah Melayu mulai daripada dalam Dewan Ra'ayat sa-hingga Dewan Negara semenjak hari sa-malam. Saya yang sa-benar-nya, Tuan Yang di-Pertua, pada hari ini, saya ingin hendak menyentoh beberapa perkara yang di-timbulkan oleh rakan² saya daripada PAS di-dalam Dewan ini tetapi tidak bagitu sedap rasa-nya saya berchakap pada pagi ini kerana kedua² beliau itu belum lagi nampak-nya hadir.

Satu daripada-nya masaalah bagai- mana pintar dan bijak-nya orang² yang mahu menggunakan kesempatan menanggok di-ayer keroh ini memutarbelitkan tiap² kalimat atau ayat yang terchatit dan tersurat di-dalam Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini, mithal-nya seperti sa-malam kita mendengar dengan menggunakan satu kalimat apa yang di-sebutkan “peruntokan”. “Peruntokan” ini tidak sesuai kata mereka di-gunakan di-dalam soal Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini hanya ini boleh di-gunakan sa-bagai mithal-nya, “peruntokan” untuk kewangan dan lain² tetapi Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini menunjukkan apabila kalimat “peruntokan” ini di-chatitkan erti-nya ia-lah kelemahan² daripada pehak UMNO dan daripada pehak Kerajaan sendiri yang chuba menyimpangkan keadaan yang sa-benar-nya tujuan² bahasa kebangsaan bahasa rasmi yang tunggal yang akan di-laksanakan.

Menurut pendapat saya untuk menyatakan tentang kedudukan “peruntokan” yang di-maksudkan di-dalam Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini, “peruntokan” ini ada-lah menunjukkan ia-itu menghadkan atau meletakkan atau menselaraskan dan banyak lagi perkara² yang dapat di-samakan dengan tujuan dan ma’ana-nya “peruntokan” yang di-maksudkan di-dalam kata² Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini, tetapi barangkali agaknya oleh sebab pehak yang menentang perkataan “peruntokan” ini ada-lah mengambil perkataan ini dari segi sastera maka sa-sungguh-nya tentu-lah tidak sesuai kerana perkataan² yang di-sebutkan di-dalam Rang Undang² ini ia-lah mengikut perkataan² dari segi Undang². Saya sendiri kalau hendak membandingkan tentang perkataan² bahasa kebangsaan kita sendiri dengan bahasa² Inggeris tentu-lah kita dapat keadaan² yang tidak sama dan tidak sa-rupa tujuan dan maksud-nya. Seperti mana jikalau kita dalam bahasa kebangsaan mengatakan “angkat”, dalam bahasa Inggeris di-junjong pun di-katakan angkat, di-pikul di-bahu di-katakan angkat, di-bimbit di-katakan angkat, tetapi kita berlainan sama

sa-kali. Jadi masaalah² bahasa yang di-sebutkan dan di-bangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat daripada PAS sa-malam sa-sungguh-nya ini-lah satu-nya di-antara beberapa chara mengelirukan perkataan² dan tujuan² yang sa-benar-nya di-dalam tujuan maksud Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini bagi kepentingan parti dan kepentingan menanggok di-ayer yang keroh. Tuan Yang di-Pertua, saya di-dalam soal ini bagi membenarkan kenyataan ini mari kita renongkan sedikit bukti² untuk kita berfikir perkara² yang dapat menyatakan bagaimana benar dan betul-nya apa yang saya katakan ini, satu daripada perkara² yang agak tidak menyenangkan saya mendengarnya daripada Ahli Yang Berhormat daripada PAS ini yang kita tahu orang² yang faham dan tinggi pengetahuannya dari segi bahasa.

Sa-malam kita mendengar Yang Berhormat Wan Mustapha sendiri mengatakan dengan lantang-nya ia-itu orang² Asli di-tanah ayer kita ini maseh sanggup Ahli Yang Berhormat itu menggunakan panggilan Sakai. Saya rasa kalau ada wakil² orang² Asli di-Dewan ini atau pun di-luar-nya yang mendengar maseh ada di-zaman merdeka ini orang² yang sanggup memanggil orang² Asli itu Sakai, tentu-lah tindakan yang hebat akan di-ambil oleh keturunan suku orang Asli yang ada di-tanah ayer kita ini. Kerana, Tuan Yang di-Pertua, banyak perkataan², dan tata bahasa yang lebeh halus² yang dapat di-katakan sa-bagai adat dan kebudayaan orang² Melayu yang terpuji dan di-pandang tinggi. Saya minta ma’af sa-belum India menchapai kemerdekaan-nya, saya rasa kapada gulongan orang² India kita panggil dengan perkataan Keling. Saya minta ma’af ini ada-lah untuk perbandingan, tetapi sa-telah kemerdekaan India kita tahu benar² sa-hingga kapada hari ini tidak ada sa-orang lagi pun yang menyebut² perkataan Keling yang memang di-chiptakan oleh penjajah melainkan kita sebutkan bangsa India. Ini kerana menghormati bangsa India yang telah merdeka tetapi kita di-Malaysia ini maseh ada orang² yang mempunyai pengetahuan dan pelajaran, mempunyai akhlak dan

kesupanan yang tinggi konon-nya maseh lagi memakai istilah² yang mengkeji dan menghinakan satu golongan bangsa yang betul² asli di tanah ayer kita ini, ia-itu kaum Asli dan mereka ini di-berikan penghinaan lagi dengan di-katakan Sakai.

Saya, Tuan Yang di-Pertua, dalam perkara ini sungguh pun kalau kita hendak mengkaji tentang tanggung jawab Kerajaan Perikatan di-dalam masaalah mementingkan kehidupan ra'ayat dan masharakat-nya, kita tahu di-zaman penjajah orang² yang di-katakan Sakai ini memang di-halau dan di-dudokkan, tempat-nya, di-dalam hutan² yang besar supaya mereka ini berpechah dengan orang² yang ada di-sekitar-nya terutama sa-kali dengan orang² Melayu dan ini untuk kepentingan penjajah. Tetapi alang-kah rahmat dan bahagia-nya Kerajaan Perikatan sa-telah mencapai kemerdekaan ini mengadakan peruntokan² khas dan mengumpulkan orang² Asli ini di-bawa ka-dalam bandar dengan di-berikan segala layanan yang sepatut-nya dan sewajar-nya sa-bagai sa-orang manusia walau pun dalam golongan suku apa sa-kali pun. Tetapi ini-lah chara²-nya orang² PAS yang konon-nya berpelajaran dan bersemangat kebangsaan dan ra'ayat. Saya rasa jikalau orang PAS ini berkuasa barangkali orang² Asli ini bukan sahaja lari ka-gunong² tetapi tidak akan mendapat tempat lagi di-negara kita di-Malaysia ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya di-dalam soal beberapa perkara lagi untuk mengatakan kebenaran apa yang saya katakan bahawa saya sangat menyekali sikap PAS yang memberikan tentangan pada keseluruhan-nya Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini ia-itu dengan tidak ada simpati dan tiada timbang rasa langsung—erti-nya yang ada terchatet di-dalam Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini tidak satu pun matalamat yang menunjukkan kejujoran daripada Kerajaan dan daripada pemimpin² UMNO. Saya ingin menyatakan di-sini, Tuan Yang di-Pertua, ia-itu sa-malam juga kita mendengar bahawa Wan Mustapha, Ahli

Yang Berhormat di-dalam Dewan ini, telah mengelirukan lagi satu perkataan yang konon-nya di-keluarkan oleh Yang Teramat Mulia Tunku. Konon-nya siapa yang menentang Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini di-tuduh kominis. Pada hemat saya dan saya menafikan Yang Teramat Mulia Tunku tidak pernah mengatakan orang yang menentang Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini ia-lah kominis. Apa yang saya tahu, jikalau saya tidak silap, Tunku menyatakan tunjok² perasaan yang liar, perbuatan² kekerasan yang memalukan seperti membakar gambar Tunku, membakar surat² khabar dan mengadakan tunjok² perasaan yang mengeluarkan perkataan² yang kotor² terhadap pemimpin² kita. Ini mungkin ada anasir² kominis yang chuba mengapi²kan supaya orang² yang menjujuk perasaan ini bertindak dengan sa-chara liar. Ini satu perkara yang tidak mustahil kerana di-mana² negara pun di-dalam kalangan masharakat, memang ada puak² yang tertentu menchari kesempatan, puak² yang ingin menimbulkan sa-suatu untuk kepentingan mereka, puak² yang ingin menjatohkan Kerajaan dan menjatohkan nama baik Kerajaan dari samasa ka-samasa, mengambil kesempatan dalam keadaan² yang boleh menimbulkan huru-hara.

Kita tahu, ranchangan² untuk menjatoh-kah sa-suatu Kerajaan, untuk menjatohkan sa-suatu persatuan atau pun pertubohan², bukan-lah boleh dengan sa-chara aman dan damai, tetapi mesti di-timbulkan keadaan² huru-hara. Maka ini-lah yang Tunku katakan, mungkin ada latar belakang atau pun anasir² yang menyeludup yang berfaham kominis yang ingin hendak menimbulkan huru-hara dalam kesempatan bahasa kebangsaan kita ini di-kemukakan di-dalam Dewan Ra'ayat dan pada masa itu anasir² ini menjalankan segala apa yang difikirkan-nya perlu bagi meniupkan semangat mengelirukan tujuan² dan maksud² supaya ra'ayat jelata dan orang ramai akan dapat menunjukkan kebencian dan menunjukkan sa-suatu perbuatan yang boleh menyusahkan Kerajaan dan orang ramai.

Masaalah ini terang dan nyata, tidak-lah dengan tujuan apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat sa-malam, siapa menentang Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini adalah kominis, tetapi yang sa-betul-nya ia-lah ada-nya anasir² kominis. Kalau-lah Wan Mutapha sa-malam di-Dewan ini menyatakan, dia menchampori, telah pergi ka-Dewan Bahasa dalam masa perjumpaan Barisan Bertindak Bahasa Kebangsaan dan kalau di-Dewan ini Ahli Yang Berhormat daripada PAS ini mengatakan terang² dihadapan kita semua, mengelirukan perkataan² yang terkandung di-dalam Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini, kita dapat tahu juga apa-kah yang telah di-chakapkan oleh Yang Berhormat itu di-Dewan Bahasa pada masa Barisan Bertindak Bahasa Kebangsaan mengadakan perjumpaan. Tidak mungkin-kah Ahli² PAS dan kunchu²-nya berada di-Kolej Islam? Tidak mungkin-kah Ahli² PAS berada di-tempat² lain di-mana orang² berkumpul hendak mengetahui keadaan yang sa-benar-nya Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini? Kalau mengikut pendapat dan hemat saya, jikalau di-dalam Dewan ini Ahli² Yang Berhormat daripada PAS sanggup mengelirukan, sanggup menimbulkan soal² detail yang tidak begitu mustahak, tetapi tidak mementingkan soal pokok, maka sa-sungguh-nya, sa-benar-nya-lah apa yang di-katakan oleh Yang Teramat Mulia Tunku, mungkin PAS juga ada-lah satu²-nya anasir kominis yang ingin menimbulkan huru-hara daripada segi Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya tahu ia-itu siapa-kah yang ada sa-lain daripada Ahli Yang Berhormat kita di-dalam Dewan ini yang begitu mengambil berat tampil ka-hadapan memberikan pendapat dan fikiran yang mengelirukan terhadap Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini di-dalam perjumpaan ramai. Saya tidak mahu menchakapkan siapa-kah di-antara satu² tokoh-nya. Tetapi lebeh kurang satu dua bulan yang telah lalu di-tempat saya sendiri ada satu forum yang di-anjorkan oleh mahasiswa University Malaya. Salah sa-orang daripada tokoh PAS yang ada

di-dalam forum itu menyerukan, kalau KAMI dan KAPI di-Indonesia sanggup bangun menentang Kerajaan kenapa-kah mahasiswa atau penuntut², pelajar² dari University Malaya dan lain² tidak sanggup bangun menentang Kerajaan? Ini telah di-keluarkan sa-belum lagi Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini di-kemukakan. Jadi, Tuan Yang di-Pertua, di-dalam perkara ini, ini-lah yang saya katakan daripada mula tadi amat menyesalkan dan chara penentangan dan serangan yang diberikan oleh PAS ini tepat apa yang saya fikirkan ia-itu sa-benar²-nya bukan dengan sebab jujur dan ikhlas tetapi kerana kepentingan PAS sendiri.

Saya maseh ingat satu lagi Ahli Yang Berhormat daripada PAS sa-malam mengatakan, ia-itu Perlembagaan ini jangan di-pinda² dengan begitu mudah dan kita harus mengatakan dan kita harus menganggap Perlembagaan ini sa-bagai Quran juga. Saya sendiri sa-bagai sa-orang Islam, saya menyangkal keras dan barang di-jauhkan Allah jangan-lah ada orang² Islam hendak menduakan Quran di-dunia ini. Kerana Quran tidak boleh di-pinda, Quran hanya satu sahaja. Jikalau ada orang² PAS telah keliru dengan kedudukan Quran yang suchi itu, maka tidak hairan-lah bukan sahaja Quran telah di-kelirukan dan di-pergunakan untok kepentingan PAS, perkara² lain juga di-pergunakan dengan chara yang keliru yang mereka tidak faham keadaan yang sa-benar-nya. Saya harap orang² PAS tolong belajar mengenal Quran dengan erti kata yang sa-benar-nya.

Tuan Yang di-Pertua, saya dalam soal kedudukan bahasa kebangsaan kita, kalau hendak di-kaji dari segi sejarah barangkali orang² PAS menitek beratkan tudohan-nya, kelemahan UMNO dan kelemahan Kerajaan Perikatan. Kenapa tidak mahu bersemangat sa-ratus peratus dan menjalankan sa-suatu apa yang di-fikirkan untok kepentingan orang Melayu sa-bagai bumiputra ini dengan keadaan mendadak dan keadaan berani. Saya ingin memberikan pengajian sedikit dari sudut sejarah juga ia-itu kepada siapa-kah harus kita salahkan. Kerana

kita tahu penjajah yang menjejakkan kaki-nya di-tanah ayer kita, pada masa mula² dahulu daripada semenjak zaman Portugis sampai-lah kepada beberapa kalangan penjajah yang terkemudian daripadanya. Nenek-moyang kita bukan menyerah bulat². Ini patut Ahli² Yang Berhormat daripada PAS mengambil kepastian, nenek-moyang kita telah mengadakan penentangan yang begitu hebat. Berjuta² jiwa wanita dan pemuda nenek-moyang kita dahulu telah terkorban kerana mempertahankan kedaulatan tanah ayer dan erti-nya kemasokan kuasa penjajah di-tanah ayer kita ini telah di-berikan bayaran yang begitu mahal. Ini satu kebanggaan dan dengan sebab itu-lah UMNO terchipta pada hari ini kerana menyambong perjuangan nenek-moyang, mahu mengembalikan kedaulatan negara sa-bagai bangsa yang merdeka, mahu mengembalikan kedaulatan bahasa sa-bagai bahasa yang teragong.

Tetapi dengan sebab malang-nya Kerajaan Melayu di-zaman itu telah kalah, kalah sa-telah berjuang hebat, maka kekuasaan penjajah telah menjalankan apa sahaja ia dapat menguasai, apa sahaja yang ada di-tangan anak² bumiputra yang pada masa itu disebut Semenanjung Tanah Melayu. Maka dengan keadaan kekuasaan penjajah yang telah mengadakan beberapa achara² yang merugikan anak² bumiputra sendiri yang tidak payah hendak saya sebutkan. Kita sama² ma'alum sa-bagai bangsa yang terjajah, harus menerima sahaja menurut apa yang di-perintahkan oleh kuasa yang memerintah ia-itu, penjajah pada masa itu. Sampai-lah pada hari ini apabila kita berjuang dalam sa'at kita sekarang ini, kita ada-lah bangsa yang baharu hendak membangun, bangsa yang baharu hendak maju ka-hadapan. Dengan keadaan kita atau dengan suasana atau iklim di-negara kita ini yang tidak dapat di-nafikan lain daripada negara² lain. Maka dengan keadaan yang ada pada hari ini saya rasa sesuatu yang di-perjuangkan oleh Kerajaan Perikatan, oleh pemimpin² UMNO boleh-lah ra'ayat semua tahu dan dapat menyatakan, Kerajaan Perikatan dan pemimpin² UMNO yang berjuang pada hari ini untuk kepentingan negara, men-

jalankan langkah yang sangat bijak yang sesuai dengan keadaan kita sendiri. Kita tidak mahu di-dalam menuju tujuan dan maksud yang baik pada masa sekarang dan pada masa yang akan datang terjadi saperti kata orang tua², "yang di-kejar tak dapat yang di-kendong berchichiran." Kita tahu kalau sa-kira-nya menurut chara² apa yang di-kehendaki oleh PAS, erti-nya sa-kali berjuang tetap berjuang terus, sa-kali kita katakan mesti, mesti juga di-jalankan, maka sa-sungguh-nya PAS berjuang dengan tidak mempunyai pedoman. PAS berjuang tidak ada tektik perjuangan.

Kalau hendak saya berikan, mithalnya, di-dalam kedudukan askar² yang berperang memang ada barangkali sebelum barisan yang besar di-belakang maju ka-depan lebeh kurang di-pileh 10 orang dahulu tentera² biasa yang di-anggap berani mati, yang memang di-suroh mati, 10 orang di-suroh ka-depan dahulu ia-itu untuk supaya musuh dapat memandang-nya, dan untuk mengetahui musuh atau tidak di-tempat yang berhampiran. Maka 10 orang ini akan maju ka-hadapan, kalau sa-kira-nya ada musuh di-hadapan, orang yang 10 ini dahulu-lah akan menjadi umpan peluru. Jadi masalah kita di-dalam perjuangan kita mesti ada pada masa²nya kita maju ka-hadapan, pada masa²nya kita harus mundur kabelakang dan pada masa²nya pula kita harus bertahan—ini tektik perjuangan. Tetapi perjuangan PAS apa yang saya nampak maju² terus, tidak ada bertahan tidak undor kabelakang erti-nya PAS akan sampai ajal-nya lebeh lekas daripada orang² lain.

Tuan Yang di-Pertua, memandangkan keadaan sejarah yang saya kata tadi, maka keadaan yang di-lakukan oleh Kerajaan dan UMNO pada hari ini dalam mengemukakan sa-suatu dalam Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini ada-lah chara yang sa-baik²nya. Kerana sa-lain daripada soal pokok, soal menjadikan bahasa kebangsaan bahasa rasmi yang tunggal yang akan sampai pada sa'at yang dimestikan nanti, maka sa-lain daripada itu kita harus fikirkan, bahasa kebangsaan kita ada-lah mempunyai satu

tujuan yang tertentu ia-itu tujuan dengan menggunakan bahasa kebangsaan ini ra'ayat jelata, warganegara yang berbilang bangsa di-tanah ayer kita ini akan bersatu padu. Ini satu tujuan yang besar dari segi soal pokok bahasa kebangsaan menjadi bahasa rasmi yang tunggal untuk perpaduan umat Malaysia seluruh-nya, maka sa-sunggoh-nya tidak-lah akan berjaya sa-suatu yang di-maksudkan, tidak-lah kita akan dapat menjalankan sa-suatu dengan chara yang betul² bertanggung jawab dan aman tenteram melainkan dengan keadaan kita lebeh dahulu dapat bertimbang rasa, dapat bertolak ansor, dapat memahamkan sa-suatu itu menurut tujuan² dan landasan² yang sa-benar-nya bagi pehak saya dalam perjuangan kita menchiptakan masharakat yang adil masharakat yang aman dan ma'mor di-tanah ayer kita ini, kita hendak-lah berlari di-padang yang kering, kita tidak mahu berlari di-padang yang lechak. Kalau sa-kira-nya PAS suka memilih keadaan² dengan membuta tuli tidak kira ranjau dan duri, itu terpulang-lah kepada PAS sendiri dan mereka akan tahu akibah²-nya nanti.

Tuan Yang di-Pertua, dalam soal apa yang di-katakan oleh serangan² PAS sa-malam dan juga di-dalam Dewan Ra'ayat, saya maseh ingat lagi satu chabaran besar yang di-berikan oleh Dato' Mohd. Asri sendiri ia-itu menchabar Perikatan meletakkan semua jawatan²-nya di-dalam Dewan Ra'ayat dan mengadakan satu pilihan raya ia-itu atas konsep bahasa kebangsaan ini. Saya rasa perkara ini tidak boleh-lah di-diamkan dengan bagitu sahaja dan Perikatan atau pun pemimpin² UMNO tidak-lah harus terpengaruh, dan akan menurut apa sahaja perangkap² yang di-buat oleh PAS.

Menurut himat saya di-dalam perkara ini saya ingin-lah menyatakan kepada PAS, baharu² ini di-negeri Selangor di-kawasan Kampong Baharu, baharu sahaja kita selesai mengadakan satu pilihan raya kechil. Saya tahu di-dalam masa hendak mengadakan pilihan raya ini Ibu Pejabat PAS yang ada di-Kuala Lumpur ini juga sebok

mengadakan perundingan, hendak mengadakan chalon bertanding melawan Perikatan dalam pilihan raya Kampong Bharu. Saya tidak tahu apa sebab-nya PAS tidak sanggup mengemukakan chalon, belum berjuang sudah mengaku kalah. Jadi kalau di-dalam soal mengadakan pilihan raya atas konsep² Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini hendak chuba pula menchabar Perikatan dan UMNO ini, saya rasa tentulah agak mengetawakan dan mereka akan rugi sendiri dalam menghadapi kenyataan nanti.

Tuan Yang di-Pertua, di-dalam soal serangan² yang di-lemparkan oleh PAS dan orang² lain terhadap kapada Parti Perikatan dan juga terhadap kapada UMNO ia-itu dari segi Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini, satu perkara yang terfikir oleh saya kalau kata Yang Berhormat Enche' Amaluddin samalam, atas keributan yang berlaku dengan sebab Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini banyak orang² UMNO sudah masok PAS dan berseru banyak lagi orang² UMNO akan masok PAS. Saya ingin bertanya akan berjaya-kah chita² PAS ini?

Tuan Yang di-Pertua, dalam soal ini saya sendiri pun berasa geli hati kerana sa-panjang yang saya tahu sa-lepas sahaja Yang Berhormat Dato' Mohd. Asri habis tempoh-nya berbinchang di-dalam Dewan Ra'ayat pada 7 haribulan, maka balek-lah Yang Berhormat ini ka-Kelantan dan di-Kelantan oleh, konon-nya di-sebabkan ia telah menentang dengan sa-hebat²-nya Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini, dia telah di-beri sambutan oleh orang² Kelantan, di-arak bagitu bagini. Tetapi saya berasa agak luchu dan mengetawakan, saya bacha di-dalam surat khabar *Utusan Melayu*, di-sini ada gambar Yang Berhormat Dato' Asri Ketua PAS yang besar di-Kelantan ia-itu surat khabar 7 haribulan Mach, surat khabar *Utusan Melayu*, "Kampong kedua PAS masok UMNO" ia-itu di-Kota Baharu sendiri, di-Kelantan sendiri! Kampong yang kedua arti-nya ada kampong yang pertama dalam masa tiga empat hari sahaja Rang Undang² ini di-bahathkan dan Yang Berhormat daripada PAS semua-nya menentang

tetapi yang betul masok UMNO ia-lah orang PAS, kampong-nya sakali. Kalau ada orang² PAS hendak menapikan ini, saya tidak tahu-lah. Yang satu lagi 7 haribulan Mach juga, beramai² keluar masok UMNO di-Kuala Langat—ada gambar pemimpinya sa-kali. Ini-lah dia chara putar belit orang² PAS yang chuba hendak menda'ayahkan dan mepengarohi ra'ayat dan masharakat kita. Kalau dengan chara yang demikian hendak menggunakan senjata tetapi senjata tumpul, senjata bukan besi baja, saya rasa tidak akan menyampaikan chita² atau maksud² mereka dan kepada orang² yang demikian saya katakan-lah, baik-lah berhati² dan berpada² dalam mengemukakan sa-suatu untuk kepentingan diri dan parti sedangkan kita daripada UMNO dan Perikatan ada-lah mementingkan soal negara dan masharakat ra'ayat seluruh-nya.

Tuan Yang di-Pertua, sadikit lagi saya ingin mengatakan ia-itu saya hendak menyentoh tentang soal kedudukan pejuang² bahasa ia-itu menyengkap sadikit latar belakang peranan yang telah saya lakukan. Saya boleh-lah menyatakan kepada Dewan ini pada mula² sa-kali Minggu Bahasa Kebangsaan di-lancharkan, barangkali siapa sahaja yang lalu lalang di-depan padang Selangor Kelab berhadapan dengan Pejabat Kerajaan negeri Selangor sadikit tahun yang telah lalu, akan mengingatkan satu sejarah bagaimana kedudukan Batu Berjanggut di-depan jam besar itu. Dan soal terchipta-nya Batu Berjanggut ini ada-lah dengan perbuatan saya sendiri pada masa itu yang meluap² dengan semangat bahasa kebangsaan mengepalai pasokan² yang tertentu seluruh Kuala Lumpur kami sapa chat.

Jadi memandangkan soal ini saya rasa tidak-lah sa-patut-nya kalau ada pemuda² daripada Barisan Bertindak Bahasa Kebangsaan atau pun daripada pelajar apa gulongan sa-kali pun yang mengatakan mereka ada-lah orang² yang menjadi jagoh dalam perjuangan bahasa yang saya sendiri dan beberapa orang daripada rakan² saya tidak mengambil berat dan tidak mempunyai semangat dalam soal bahasa kebangsaan ini.

Kita insaf dan sedar dengan menggunakan chogan² kata perjuangan bahasa sahaja sudah chukup, kalau hendak meniupkan api perkauman dan sentimen² yang boleh membakar. "Hidup bahasa hidup-lah bangsa", "Bahasa menunjukkan bangsa" dan berbagai² lagi chogan kata yang kita tahu amat penting dan mempunyai kedudukan yang tegas dari segi taraf dan meruah bangsa Melayu sendiri di-tanah ayer-nya di-dalam soal bahasa ini. Chogan kata ini kalau mahu di-tiupkan benar², saya berani jamin dalam sa-minggu akan timbul-lah satu pemberontakan besar. Tetapi ini-lah tanggong jawab kita bahawa di-dalam soal kita menjalankan peranan² untuk kepentingan negara dan bangsa kita tidak harus menggunakan segala sa-suatu yang menimbulkan huru-hara. Kerana kita mempunyai matalamat yang tertentu untuk kepentingan aman damai dan kehidupan yang harmoni di-antara seluruh warga negara Malaysia.

Tetapi PAS menjalankan da'ayah² ini meniupkan sentimen² ini walau pun mereka menapikan keadaan yang sa-benar-nya. Kita tahu dan kita kenal, ikan di-ayer terkilat sadikit kita tahu jantan betina-nya. Bagini-lah keadaan² yang di-lakukan ia-itu menchari kesempatan menanggok di-ayer keroh yang saya kata tadi. Dan bagi hemat saya sendiri kalau-lah keadaan² ini maseh berjalan dengan sa-chara berluasa oleh kalangan² yang tertentu terutama PAS sendiri, saya juga dan saya perchaya banyak rakan² saya di-dalam UMNO ini akan sanggup keluar menjelajah bagi memberikan penerangan² yang tegas dan terang, kepada ra'ayat semua supaya mereka jangan dapat di-abui oleh kalangan² yang tertentu.

Tuan Yang di-Pertua, dengan sebab itu saya berseru-lah kepada Barisan² Bertindak Bahasa Kebangsaan dan juga kepada siapa sahaja yang chuba hendak membangunkan huru hara yang telah terpengaruh dengan anasir² pengasut ini dan terkeliru dengan perbuatan² mereka yang tidak bertanggung jawab ini; sesat di-hujung jalan balek-lah kapangkal jalan. Jangan-lah chuba melamparkan kata² yang tidak bertanggung jawab terhadap pemimpin² kita,

pemimpin negara kita yang jujur dan bertanggung jawab untuk kepentingan negara dan masyarakat sa-lama ini. Kita tahu sa-bagaimana yang dikatakan oleh Tunku sendiri, beliau telah memimpin perjuangan ra'ayat negara ini daripada semenjak sa-belum kemerdekaan dan sa-telah mencapai kemerdekaan, sa-hingga hari ini kita tahu tujuan² dan matalamat² bangsa dan negara kita berjalan dengan lancar dan akan sampai juga kepada tujuan dan chita² itu tetapi kalau kepada pemimpin² UMNO dan Kerajaan ditudoh pengkhianat dengan sa-chara yang tidak tepat, dengan sa-chara yang tidak membuktikan keadaan yang sa-benar-nya, sunggoh-nya ini ada-lah penganiayaan dan satu penghinaan yang tidak bertanggung jawab.

Sa-balek-nya saya mengatakan kepada mereka-lah yang tidak mahu bertanggung jawab di-dalam soal ini, yang tidak mahu memahami keadaan yang sa-benar-nya dan mereka sanggup terpengaruh oleh anasir² yang menchari kepentingan diri sendiri, mereka bukan sahaja mengkhianati diri-nya sendiri tetapi pengkhianat kepada bahasa kebangsaan dan negara kita yang sa-benar-nya.

Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana Yang Berhormat itu sa-malam berpantun nampak-nya dia menghabiskan perkataan-nya, saya pun hendak berpantun sadikit dan ini-lah pantun saya pada pagi ini ia-itu:

Bukan kata sa-barang kata,
Kata benar ketinggian budi;
Baik²-lah tuan bermain senjata,
Jangan senjata menikam diri.

Sekian, (*Tepok*).

The Minister of Lands and Mines (Tuan Abdul-Rahman bin Ya'kub): Tuan Yang di-Pertua, saya menguchapkan terima kasih kerana memberi peluang kepada saya untuk menjawab beberapa tudohan² khas-nya daripada Ahli² parti Pembangkang.

Nik Hassan bin Haji Nik Yahya: *Rises.*

Mr President: Biar-lah dia berchakap dahulu sebab dia hendak belayar ka-Mekah.

Tuan Abdul-Rahman bin Ya'kub: Saya minta ini kerana besok saya akan bertolak ka-tanah suci dan pagi ini terpaksa saya mengemaskan tugas² saya di-Kementerian, bukan-lah sa-lepas ini bererti tuan² tidak dapat berchakap lagi.

Yang Berhormat Wan Mustapha berkata, ra'ayat di-negeri ini telah tidak bersetuju dengan Rang Undang² ini disokong oleh Senator Amaluddin dan juga Ahli² Parti PAS yang lain di-dalam Dewan Ra'ayat. Menjawab-nya senang sahaja, kalau ra'ayat erti-nya ra'ayat PAS itu kita bersetuju, tetapi PAS tidak mewakili seluruh ra'ayat Malaysia. PAS tidak menerima sokongan daripada suku² bangsa yang bukan keturunan Melayu, dan di-kalangan orang² Melayu pula PAS tidak menerima sokongan yang besar. Dengan hal demikian apa yang di-katakan oleh PAS bahawa ra'ayat negeri ini tidak bersetuju. itu ada-lah tidak betul.

Yang Berhormat Wan Mustapha berkata dia menentang Bill ini sa-bagai anak Melayu. Ya betul! Dan dalam bahaitan-nya dia telah menggunakan bahasa kebangsaan. Saya memberi tahniah kepada Yang Berhormat itu kerana pada kali ini nampak-nya bahasa kebangsaan dia itu telah lebeh baik—telah “polished” daripada bahasa kebangsaan yang dahulu di-gunakan di-dalam persidangan Dewan Negara ini atau pun Dewan Ra'ayat ketika beliau itu menjadi Ahli Dewan Ra'ayat dahulu. Ini sengaja di-buat-nya kerana dia tahu, dia terpaksa datang berbinchangan dalam masalah bahasa kebangsaan; kalau dia tidak pandai berchakap bahasa kebangsaan lebeh daripada Yang Berhormat Senator Athi Nahappan atau pun lebeh daripada saya, maka tidak ada erti-nya dia hendak buka mulut dalam Dewan ini.

Satu penjelasan yang suka saya berikan di-sini, ya'ani bukan Tunku Perdana Menteri atau Yang Amat Berhormat Tun berkata, semua mereka yang menentang Rang Undang² ini orang kominis, tidak! Tunku kata ada di-kalangan mereka yang menentang Rang Undang² ini terdiri daripada pehak kominis yang bertujuan sa-mata²

untuk menimbulkan kachau bilau di-dalam negara kita. Kita tahu beberapa orang—orang Melayu telah mengatakan tidak bersetuju dengan Rang Undang² ini saperti juga Yang Berhormat Wan Mustapha sendiri dan Yang Berhormat Dato' Mohamed Asri dan Yang Berhormat Senator Amaluddin—mereka ini tidak kominis.

Yang Berhormat itu juga berkata loyar² Melayu 9 orang, semua-nya di-Kuala Lumpur ini, semua-nya menentang Rang Undang² ini, begitu juga murid² Kolej Islam. Mengenai penuntut² Kolej Islam ingin-lah saya menerangkan ia-itu Kerajaan telah mengambil tindakan yang patut di-ambil untuk menjaga tata-tertib di-dalam Kolej itu. Kita tidak mahu ada-nya di-dalam negara ini Kolej Islam, Sekolah, University di-mana tata-tertib yang telah di-buat untuk kepentingan bukan sahaja murid² sakalian tetapi negara kita, tidak di-ikuti oleh penuntut² itu. Penuntut² itu telah di-minta bertemu dengan Pengetua dan Ahli² Council-nya yang lain ketika mereka akan mengadakan tunjok perasaan, tetapi mereka telah tidak mahu berjumpa dengan Pengetuannya. Dengan hal demikian Kerajaan tidak ada jalan yang lain sa-lain daripada menjalankan apa yang patut di-jalankan oleh Kerajaan untuk menjaga tata-tertib di-dalam Kolej yang tersebut. Kita tidak menentang murid² mahu mengemukakan pandangan mereka tetapi segala tentangan itu, segala apa yang di-buat hendak-lah di-jalankan dengan mengikut peratoran, dengan mengikut tata-tertib di-dalam Kolej. Yang Berhormat Senator Amaluddin menyeru supaya penuntut² ini di-beri peluang balek menuntut sa-mula, di-ma'afkan-lah mereka itu. Masaalah ini terpulang-lah kepada Kementerian yang berkenaan untuk menimbangkan bersama² dengan Council atau pun Jawatan-Kuasa yang menjaga Kolej ini.

Tuan Yang di-Pertua, sa-telah peperangan dunia yang kedua, di-Sarawak telah berlaku beberapa kejadian di-dalam sekolah² China daripada tahun 1949 sa-hingga kepada hampir tahun 1960. Berlaku-nya di-sekolah itu ia-lah penuntut² tidak patoh kepada tata-tertib sekolah, kalau

mereka benchi kepada guru mereka tidak mahu hadir di-dalam kelas, mereka membuat protest, mogok dan lain². Kerajaan pada masa itu tidak mengawal sekolah² China, akibat-nya beberapa tahun kemudian kita nampak di-belakang penuntut² ini penganut² kominis—pejuang² kominis, telah menggunakan pelajar². Sa-telah berlakunya kejadian ini baharu-lah Kerajaan negeri Sarawak membuat Undang² untuk mengawal semua sekolah² yang ada di-dalam negeri Sarawak.

Tugas yang pertama bagi penuntut² di-mana negara sahaja, sama ada di-Malaysia, di-Indonesia atau pun tempat² lain ia-lah untuk menchari ilmu supaya di-masa yang akan datang mereka boleh menggunakan ilmu itu untuk kepentingan bukan sahaja diri mereka sendiri atau pun keluarga mereka sendiri tetapi juga untuk negara. Jikalau penuntut² banyak sangat menggunakan masa mereka itu menchampioni di-dalam politik dengan sa-chara langsung, maka masa yang patut di-gunakan untuk belajar itu akan hilang dan akan rugi-lah. Tidak siapa pun yang menegah dan Kerajaan tidak menegah mereka ini membinchangkan masaalah politik dengan sa-chara ilmiah, tidak siapa yang menchegeh tetapi hendak-lah tata-tertib di-dalam kolej, dalam sekolah dan Universiti itu di-ikuti.

Mengenai peguam² di-Kuala Lumpur—9 orang mereka yang menentang, saya ada menerima salinan rayuan mereka ini kepada Kerajaan, tidak tahu sama ada original-nya dalam bahasa Inggeris atau pun dalam bahasa kebangsaan, tetapi yang saya terima yang telah di-serahkan kepada saya sendiri oleh sa-orang daripada rakan saya sa-orang peguam juga ia-lah di-dalam bahasa Inggeris—enam muka. Saya telah membacha memorandum ini lima kali semenjak saya terima. Saya tidak dapati di-dalam memorandum ini bahawa peguam² yang 9 orang itu menentang dasar Rang Undang² ini (*Tepok*), mereka tidak menentang dasar ini. Yang Berhormat Senator Wan Mustapha selalu salah membacha buku undang² (*Ketawa*), sama juga saperti dia salah membacha Memorandum.

Point yang pertama yang di-buat oleh peguam² ini ia-lah chara untuk menentukan bahasa kebangsaan menjadi bahasa rasmi yang tunggal. Kata mereka ini, jangan-lah menggunakan Rang Undang² seperti ini kerana ini senang boleh di-pinda, boleh dimansokhkan dengan suara yang ramai tidak menggunakan suara 2/3. Mereka mahu supaya Perlembagaan itu sendiri, Article atau pun Fasal 152 di-ubah dan di-masokkan di-dalam Fasal 152 ini apa yang terkandung di-dalam Rang Undang² ini kechuali beberapa pindaan. Dalam bahasa Inggeris-nya mereka berkata sa-lain daripada Clause 3, muka 5,

"We would suggest that the amendments to Article 152 be on the following lines:

- (i) That the existing Clause (2) of Article 152 be replaced by Clause 5 of the Bill, except that the proviso to the Bill should be omitted".

Sharat yang di-nyatakan di-sini "Proviso to the Bill, Clause 5" ia-lah mengenai penggunaan bahasa kebangsaan di-negeri Sarawak dan Sabah. Di-sini peguam² ini nampak-nya silap; agak-nya mereka tidak sempat seperti yang telah di-akuï di-dalam memorandum ini membacha Inter-Governmental Committee Report atau pun Malaysia Agreement, yang menyebabkan sharat ini di-masokkan ka-dalam Fasal 5 Rang Undang² ini ya'ani sa-lama 10 tahun sa-telah Malaysia di-tubuhkan, bahasa rasmi walau apa pun yang berlaku di-sini dalam tahun 1967, bahasa kebangsaan tidak akan menjadi bahasa rasmi di-Sarawak dan di-Sabah. Sa-telah 10 tahun jika di-benarkan oleh Majlis Undangan Negeri di-Sarawak dan di-Sabah baharu-lah bahasa kebangsaan itu boleh di-gunakan menjadikan bahasa rasmi di-Sarawak. Jadi yang di-kehendaki oleh peguam² ini tidak dapat kita laksanakan.

Yang kedua point yang di-buat-nya—

"That Clause (3) of Article 152 be replaced by provisions similar to those contained in Clause 4 of the Bill, save that it is Parliament which shall by law authorise every purpose for which the English language may continue to be used".

Peguam ini tidak berkata mereka menentang Clause 4 di-dalam Bill ini yang membenarkan Yang di-Pertuan Agong, memberi kuasa kepada Yang di-Pertuan Agong supaya membenar-

kan dalam beberapa lapangan bahasa Inggeris di-gunakan sa-bagai bahasa rasmi. Peguam ini tidak menentang-nya, yang di-kehendaki oleh peguam ini di-masokkan di-dalam Perlembagaan dan jika di-buat demikian biar-lah Parlimen menentukan dalam mana lapangan bahasa Inggeris boleh di-gunakan menjadi bahasa rasmi.

Yang ketiga kata-nya:

"That Clause (4) and Clause (5) of Article 152 be replaced by Clauses 6 and 7 of the Bill".

Jadi kalau kita tengok ada 8 Clause dalam Bill ini. Clause 1 mereka ber-setuju, Clause 2 mereka setuju, Clause 3 ada reservation, Clause 4 mereka setuju, Clause 5 mereka setuju, Clause 6 mereka setuju, Clause 7 mereka setuju dan Clause 8 pun mereka setuju. Apa lagi yang lain yang tidak di-persetujui oleh peguam itn? (*Tepok*). Jadi rakan saya, Yang Berhormat Senator Wan Mustapha sa-kali lagi telah salah membacha memorandum ini seperti biasa. Saya kata dia sengaja, fasal selalu sangat dalam Dewan ini dia salah membacha undang² itu.

Tuan Yang di-Pertua, jadi erti-nya, pada dasar-nya, kesimpulan-nya peguam² kita di-Kuala Lumpur ber-setuju dengan dasar Rang Undang² ini. Mereka tahu bahawa tujuan Kerajaan seperti yang di-sebut dalam Rang Undang² ini ia-lah untuk mengurangkan penggunaan bahasa Inggeris. Masaalah bahasa lain tidak timbul dan di-bawah Article 152 dalam masaalah penggunaan bahasa kebangsaan menjadi bahasa rasmi tidak timbul sa-lain daripada bahasa Inggeris. Jadi mereka sedar juga Yang Teramat Mulia Tunku telah memberi penerangan jelas ya'ani tujuan Kerajaan memang-lah untuk menjadikan bahasa kebangsaan bahasa rasmi yang tunggal.

Memorandum ini juga berkata "In connection with Clause 8 of the Bill, we are not certain if the existing provisions as contained in the Bill are workable". Ini mengenai bahasa di-dalam mahkamah, memorandum ini telah di-hantar sa-belum pindaan kita buat. Sekarang dengan ada-nya pindaan, maka saya rasa apa yang disebutkan dalam memorandum ini telah kita terima "The permitting of the use

of the Malay Language," kata memorandum ini lagi, "partly and the English language partly in the Courts will most certainly result in the records of the Courts being unintelligible." Jadi begitu-lah faham peguam² kita di-sini.

Mengenai kemahuan mereka itu supaya Parlimen yang menentukan mana satu lapangan bahasa Inggeris ini boleh di-gunakan. Ini faham masing². Kerajaan berpendapat lebeh senang dilaksanakan jikalau perkara ini diserahkan kepada Yang di-Pertuan Agong ya'ani di-serahkan kepada Kerajaan. Kerana jikalau berbangkit ketika Parlimen tidak bersidang satu perkara yang menghendaki tindakan yang segera, apa yang boleh kita buat. Ini chuma masaalah pelaksanaan bukan masaalah dasar. Parlimen chuma bersidang membincangkan masaalah dasar yang luas bukan masaalah tiap² butir chara Kerajaan melaksanakan dasar itu. Dan juga bukan-lah berarti bahawa Clause 4 ini akan menyekatkan sa-siapa jua pun mengetahui di-dalam lapangan mana bahasa Inggeris akan di-benar di-gunakan, oleh Yang di-Pertuan Agong atau pun oleh Kerajaan kita.

Mengenai Clause 3, peguam² ini berkata "In the light of the above consideration,"—mereka ini telah menyentoh Reid Commission's Report Article 170—we find Clause 3 of the National Language Bill, unacceptable." Mereka tidak berkata Clause 3 of the Bill is *ultra vires* Article 152 of the Constitution, seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat Senator Wan Mustapha. Tidak, peguam² tidak berkata begitu. 9 peguam Melayu tidak berkata Clause 3 of the Bill is *ultra vires* Article 152 of the Constitution. Chuma mereka kata "unacceptable"—lain bahasa-nya.

Sa-malam apabila saya tanya rakan saya Yang Berhormat itu, sama ada dia akan menyokong Clause 3 ini, jikalau masa ada di-tentukan dalam penggunaan terjemahan daripada bahasa rasmi kepada bahasa² yang lain, jawab Yang Berhormat itu dia menyokong sekarang juga pun. Saya sengaja tidak mahu menjawab lagi. Jadi terpaksa-lah saya menyimpan modal

untuk berbath buat jawapan saya pagi ini. Ini berarti bahawa Yang Berhormat itu sendiri mengaku Clause 3 itu tidak bertentangan dengan Article 152 dalam Rang Undang² Perlembagaan kita (*Tepok*). Kerana apa, jikalau seperti kata Yang Berhormat itu pada awal-nya, Clause 3 bertentangan atau tidak sah, kerana bertentangan dengan Article 152. Dengan memasokkan masa menghadkan penggunaan penterjemahan tidak akan mengesahkan Clause 3 itu daripada segi undang². Jadi sa-kali lagi kita nampak dia ini salah baca undang² atau pun tidak mengerti sangat, sunggoh pun dia telah belajar Latin, barangkali Inggeris-nya kurang dipelajari-nya, jadi, itu-lah dia tidak begitu mengetahui daripada segi ta'arif Article 152. Jadi ini membuktikan kepada kita bahawa di-dalam hati kechil-nya sendiri dia perchaya Clause 3 ini tidak bertentangan dengan Article 152.

Tuan Yang di-Pertua, Clause 3 atau pun Fasal 3 dalam Rang Undang² ini bukan berarti bahawa tiap² surat rasmi akan di-terjemahkan kepada bahasa lain untuk pengetahuan umum. Itu nampak daripada hujah² Ahli² Yang Berhormat daripada Parti Pembangkang—mereka khuatir bahawa daripada 1 haribulan September, 1967 ini, sakalian daripada surat² daripada Kerajaan akan di-terjemahkan kepada bahasa lain—tidak, tidak begitu. Ini chuma satu Clause memberi kuasa kepada Kerajaan Pusat, memberi kuasa kepada Kerajaan Negeri supaya jika Kerajaan memikirkan patut, boleh-lah Kerajaan menterjemahkan surat² rasmi ka-dalam bahasa yang lain. Masa tidak dapat kita hadkan dalam Rang Undang² ini, kerana mithal-nya sekarang kita ada sa-orang pelawat daripada negara sahabat kita, daripada German, President daripada Germany. Ada programme lawatan itu, tidakkan kita hendak buboh programme ini semua dalam bahasa kebangsaan, apalah hal pegawai² yang mengikuti President ini, mereka tidak tahu bahasa kebangsaan, tidak-lah patut di-dalam keadaan yang demikian kita menterjemahkan bahasa rasmi ini kepada bahasa yang boleh di-mengertikan oleh

tetamu kita? Kalau kita menerima sa-orang tetamu daripada negeri Russia, kalau kita menerima sa-orang tetamu daripada negeri Arab, apa yang akan kita buat kepada programme, chuma dalam bahasa kebangsaan sahaja? Tentu orang yang mempunyai fikiran yang wajar berkata, kenapa programme ini tidak kita terjemahkan kepada bahasa yang boleh di-mengerti oleh pegawai²-nya. Tetapi tetamu kepada negeri kita ini bukan-nya akan datang dalam masa 10 tahun, lima tahun ini sahaja 50 tahun, 60 tahun yang akan datang, harus akan ada lagi, tentu akan ada lagi. Jadi bagaimana-kah kita akan menghadkan masa penggunaan terjemahan ini oleh Kerajaan, tentu tidak dapat.

Yang Berhormat wakil daripada Bachok dalam Dewan Ra'ayat berkata dalam perbahatan Perbelanjaan Tambahan—Perbekalan Tambahan, kenapa Kerajaan dalam masa konfrantasi tidak menghantar risalah² ka-negeri Arab dalam bahasa Arab, tetapi beberapa hari sa-belum itu Yang Berhormat itu kata terjemahan ini tidak bagus semua dalam bahasa kebangsaan; dua hari kemudian, kenapa Kerajaan tidak buat risalah dalam bahasa Arab supaya orang Arab boleh mengerti dalam masaalah konfrantasi. Ini lagi satu bukti yang menunjukkan bagaimana penting-nya ada Clause 3 di-dalam Rang Undang² kita supaya Kerajaan boleh menterjemahkan surat² rasmi kepada mana satu bahasa yang lain yang di-fikirkan patut, bukan-lah tujuan Clause 3 akan menaikkan taraf terjemahan dalam mana² bahasa kepada taraf semi-official seperti yang telah di-nyatakan oleh rakan saya Yang Berhormat Wan Mustapha pada hari kelmarin.

Saya sangat dukachita apabila mendengar Yang Berhormat Wan Mustapha berkata pada pagi kelmarin menyentuh perasaan hati kecil saya sedikit, Ah! kalau terjemahan ini akan di-gunakan, boleh-lah di-terjemahkan kepada bahasa Sakai. Sa-olah² Ahli Yang Berhormat itu mempunyai fikiran bahawa orang² Sakai ini begitu rendah sangat dalam negara kita, pada hal Yang Berhormat² PAS sendiri dalam

Dewan Ra'ayat berkata, jangan-lah memandang rendah kepada orang² Asli ini, tetapi saya rasa apa yang ada di-belakang fikiran Yang Berhormat Wan Mustapha pada pagi kelmarin memikirkan mereka ini begitu rendah, maka jangan-lah bahasa rasmi ini di-terjemahkan kepada bahasa Sakai atau pun bahasa² orang Asli yang lain.

Yang Berhormat itu berkata kalau Rang Undang² ini berjalan kuat-kuasa 100 tahun lagi bahasa Melayu tidak boleh menjadi bahasa rasmi yang tunggal. Ini tawarikh sahaja akan menentukan, tetapi daripada 1 haribulan September tahun ini, kita akan nampak di-dalam Jabatan² Kerajaan kekurangan penggunaan bahasa Inggeris. Beliau juga telah menuduh bahawa 10 tahun kita telah merdeka—hampir 10 tahun, tetapi bahasa kebangsaan masih lagi belum di-gunakan di-dalam beberapa Jabatan² Kerajaan, sebab-nya, hujah beliau, ia-lah Kerajaan tidak tegas di-dalam pendirian Kerajaan untuk melaksanakan penggunaan bahasa kebangsaan menjadi bahasa rasmi yang tunggal.

Pendapat saya lain. Pendapat saya kerana pegawai ini dalam masa 10 tahun yang lepas berfikir, “tidak apa kita ada lagi 10 tahun, kita ada lagi 10 tahun esok tidak pakai bahasa kebangsaan pun tidak apa, gunakan bahasa Inggeris dahulu.” Jadi postpone daripada satu masa ka-satu masa—tunggu sampai kepada sekarang tengok: La Ila Ha Illallah sudah sampai hampir 10 tahun aku belum lagi pandai bahasa kebangsaan. Ini membuktikan dalam pendapat saya, Tuan Yang di-Pertua,—harus saya salah—ini pendapat masing²; jikalau kita tentukan masa bagi Clause 4 yang membenarkan penggunaan bahasa Inggeris, maka di-kalangan pegawai ini kelak akan berfikir lagi ada lagi masa jangan susah 10 tahun lagi kita boleh pakai, sekarang tidak perlu pakai dahulu. Kalau kita tidak hadkan masa maka pegawai² itu akan kita perentahkan akan kita arahkan—belajar-lah bahasa kebangsaan, gunakan-lah bahasa kebangsaan sa-bagai bahasa rasmi, sa-olah² esok-nya Kerajaan akan menghapuskan

penggunaan bahasa Inggeris. Ini kebaikan dia Clause 4 ini dengan tidak menentukan masa. Ini dia kebaikan yang besar sa-kali Clause 4 ini.

Saya rasa pegawai² Kerajaan kita yang ada sekarang banyak telah men-chuba menggunakan bahasa kebangsaan, kechuali dalam masaa'lah perkara² technical saperti Yang Berhormat Senator Abdul Samad bin Osman terpaksa berchakap dalam bahasa Inggeris, kata Yang Berhormat itu kerana perkara² yang akan di-binchangkan itu ia-lah menyentoh masaa'lah technical, dia belum dapat lagi perkataan² dalam bahasa kebangsaan yang boleh menterjemahkan perkataan² bahasa Inggeris dengan tepat-nya.

Yang Berhormat Senator Wan Mustapha juga telah menyentoh recommendation daripada Reid Commission Perkara 170 yang kata beliau—"Do not recommend any other language should become an official language." Kerajaan sekarang menentang recommendation ini. Ini budak² pun boleh jawab. Recommendation itu telah di-terima masok dalam Perlembagaan; itu-lah hasil-nya Perkara 152. Kerajaan sekarang tidak berdaya-upaya untok mengubah Perkara 152 kechuali dengan persetujuan Parlimen. Jadi dalam masaa'lah ini, Tuan Yang di-Pertua, masaa'lah Clause 3 ini, yang menjadi controversy yang begitu banyak, (salah faham yang begitu banyak) satu chara sahaja untok menyelesaikan sama ada Kerajaan betul atau pun tidak betul daripada segi undang²-nya. Saya chabar orang PAS membawa ka-dalam Mahkamah untok memberi keputusan sama ada Clause 3 ini *ultra vires* Perkara 152 Perlembagaan kita. Jika mereka tidak berbuat demikian bererti mereka chuma berchakap untok kepentingan politik sahaja, untok mengharu²kan fikiran orang² Melayu di-negeri ini, menakut²kan orang Melayu di-negeri ini, supaya dapat-lah konon-nya tadi, dengan senjata ini, orang boleh keluar beramai² masok PAS, tetapi sa-balek-nya dalam beberapa bulan ini orang PAS ramai keluar masok UMNO.

Yang Berhormat Senator Amaluddin telah memberi kupasan, kata beliau, yang panjang lebar mengenai Rang

Undang² ini. Saperti biasa, berchakap tiga jam lima belas minit atau pun dua jam, yang boleh kita chakap dalam masa lima belas minit sahaja—isi-nya tidak ada, penoh dengan bunga sahaja. Jadi saya rasa banyak masa telah terbuang.

Dia telah menegor terjemahan di-kepala Rang Undang² ini. Kata Yang Berhormat itu, dalam bahasa Inggeris-nya, Rang Undang² ini berbunyi "An Act to provide for the use of the national language," tetapi dalam bahasa kebangsaan-nya, "Suatu Act bagi mengadakan peruntukan berkenaan dengan penggunaan bahasa kebangsaan." Jadi terjemahan ini tidak tepat. Ini lagi satu point yang besar di-sabelah Kerajaan dalam Clause² Bill ini. Kerana bahasa *Melayu* dalam segi penggunaan Undang²—andai-kata, kata yang Berhormat itu betul—saya tidak mengatakan dia betul—bahasa kita lagi muda di-dalam segi undang²—Yang Berhormat Wan Mustapha sendiri ketahu², dahulu di-negeri England menggunakan Latin, menggunakan bahasa Pranchis, beberapa tahun baharu bahasa Inggeris digunakan sa-bagai bahasa mahkamah. Kita tidak boleh berkata mereka itu mempunyai perasaan nationalist tipis sahaja, tidak saperti kita—tebal, kuat. Mereka mempunyai perasaan nationalist (perasaan kebangsaan) saperti kita juga.

Jadi, kita sedar, bahawa di-tingkat ini belum lagi sampai masa-nya bahasa kebangsaan bahasa rasmi kita, boleh menggantikan 100% bahasa Inggeris—tidak boleh. Saya tidak mahu membahathkan fikiran tentang hal sama ada terjemahan ini betul atau pun tidak, kerana Yang Berhormat itu bukan sa-orang peguam. Jika dia hendak mengerti perkataan² dalam undang² ini, terpaksa-lah dia belajar dahulu pergi Inns of Court atau pun pergi University baharu-lah seronok kita berbath saperti Yang Berhormat Senator Wan Mustapha.

Yang Berhormat Senator Amaluddin juga berkata, Rang Undang² ini tidak di-binchangkan dalam Meshuarat Agong UMNO. Ketua² UMNO di-jemput datang hadir di-Dewan Tunku Abdul Rahman bukan untok di-bawa

berunding sama ada menerima Rang Undang² ini atau pun tidak, tetapi untuk memberi penerangan sahaja, memberi directive sahaja, sama ada diterima atau tidak di-terima, mereka terpaksa juga terima bersetuju dengan pemimpin² UMNO. Ya, itu betul—Rang Undang² ini tidak di-timbangkan di-dalam Perhimpunan Agong UMNO kerana tidak perlu. Kerana Majlis Kerja Tertinggi UMNO, kerana Jema'ah² Menteri yakin berpendapat, bahawa Rang Undang² ini melaksanakan kehendak UMNO yang telah terchipta di-dalam Perlembagaan kita. Masalah dasar-nya telah putus, masalah perlaksanaan-nya sahaja. Masalah dasar-nya telah di-selesaikan dalam tahun 1957 apabila perbahathan yang hebat telah berlaku di-dalam Federal Legislative Council pada 10 Jun tahun 1957. Saya dua hari ini baca ini—uchapan² Yang Teramat Mulia Tunku, ucapan² Ahli² Yang Berhormat yang lain mengenai perbinchangan Perlembagaan untuk Persekutuan Tanah Melayu—dua tiga kali.

Jadi bukan-lah bererti bahawa tiap² Rang Undang² itu akan kita bawa kepada Perhimpunan Agong UMNO—tidak. Tidak ada satu Rang Undang² pun kita buat seperti itu. Ketika Singapura hendak berpisah daripada Malaysia, Rang Undang² itu tidak dibinchangkan di-dalam Perhimpunan Agong UMNO. Kerana kita di-dalam UMNO, tiap² Perhimpunan Agong, kita memberi mandat kepada ketua, sa-telah dasar yang luas itu di-selesaikan—seperti juga Parlimen. Mereka yang telah hadzir di-Dewan Tunku mendengar penerangan daripada Yang Amat Berhormat Tun dan Menteri² yang lain di-situ, di-beri peluang dengan sa-luas²-nya untuk bertanya, untuk mengeluarkan segala² fikiran, untuk sama ada menentang atau pun menyokong Rang Undang² ini. Kesemua-nya, apabila mereka keluar daripada Dewan, sa-telah mendengar penerangan, sa-telah perbahathan berlaku, mereka bersetuju bahawa Rang Undang² ini betul dalam segi perlaksanaan bahasa kebangsaan untuk menjadi bahasa rasmi.

Di-sini saya suka menyatakan—di-Dato' Keramat, pada hari Ahad 5hb,

ada satu usul di-kemukakan oleh chawangan Dato' Keramat—saya menjadi ahli UMNO chawangan Dato' Keramat—Yang Berhormat Senator Saidon menjadi pengerusi dalam Chawangan itu. Satu usul meminta Kerajaan supaya menentukan had bila mana terjemahan boleh di-gunakan, had di-dalam Clause 4 dalam Bill ini, ketika mana bahasa Inggeris itu tidak boleh di-gunakan lagi sa-bagai bahasa rasmi. Satu persatu telah bangun mengemukakan segala fikiran masing², saya sendiri memberi penjelasan seperti pagi ini juga. Akhir-nya usul itu telah di-tarek balek, kerana mereka nampak logik² di-belakang Clause 3, di-belakang Clause 4 di-dalam Rang Undang² ini.

Jadi, dasar-nya daripada Yang Berhormat pehak Parti Pembangkang, bahawa orang² UMNO ini chuma ditutup mulut sahaja—terima apa kata ketua, itu tidak betul sama sa-kali. Jika ada satu parti di-dalam Malaysia yang boleh di-katakan 100% mengamalkan demokrasi, parti itu ia-lah UMNO dan Perikatan, bukan PAS.

Kalangan orang yang salah faham tentang maksud Rang Undang² ini telah melemparkan tuduhan² terhadap Yang Teramat Mulia Tunku dan juga kepada Tun. Tuduhan itu aneh sa-kali nampaknya. Dalam fahaman saya, sengaja untuk memecah-belahkan di-kalangan Menteri sendiri. Tuduhan itu di-lemparkan kepada Tunku, di-lemparkan kepada Yang Berhormat Enche' Khir, di-lemparkan kepada Yang Berhormat Enche' Senu—ketiga²-nya dari Kedah. Apa hal Menteri yang lain—saya, Yang Berhormat Dato' Sardon, Yang Berhormat Captain Hamid Khan yang bukan daripada Kedah? Seperti kata Yang Berhormat Tun Dr Ismail, "Cabinet sa-bulat suara—kita berdiri satu, kita akan runtohi sa-bagai satu badan Juma'ah Menteri, tidak akan berchera-berai di-dalam masaalah penggunaan bahasa kebangsaan ini."

Mereka menudoh bahawa Tunku tidak chinta kepada bahasa Melayu, tidak chinta kepada orang Melayu—menjual sahaja, compromise sahaja—bila orang China minta, orang India minta, tekan sedikit, beri. Ini tuduhan

daripada beberapa orang di-kalangan orang Melayu. Daripada kalangan pehak Pembangkang yang bukan Melayu pula—mereka berkata, seperti Seenivasagam brothers, berlainan—Tunku, Tun, Perikatan menekan mereka yang bukan Melayu.

Kita lihat dalam *Utusan Melayu* 9hb Mach, 1967, Dato' S. P. Seenivasagam berkata pada 8hb Mach, 1967, "Pemimpin PPP Ra'ayat Malaya, Dato' S. P. Seenivasagam sa-malam telah menyatakan tentangan-nya terhadap Rang Undang² Bahasa Kebangsaan yang pada pendapat-nya hanya untuk kepentingan orang² Melayu sahaja." Jadi kalau kedua pehak Pembangkang yang extreme, super extreme, Malay racist dengan super extreme, multi-lingualist berpendapat bagitu, selamatlah negara kita. Kerana erti-nya apa yang kita buat itu betul (*Ketawa*)—betul-lah yang kita buat itu. Kalau-lah mereka ini puji, kena-lah kita jaga sadikit. Kalau mereka ini menghamborkan segala tuduhan² seperti ini, shukur Alhamdulillah, betul-lah jalan kita ini. Jikalau puji daripada PPP, puji pula daripada PAS, kita kena kaji sa-mula sama ada Rang Undang² ini baik atau pun tidak.

Pada 10hb Julai 1957, Tuan Yang di-Pertua, mengenai bahasa kebangsaan, Tunku telah berkata bagini, saya ini hendak mengingatkan Senator Tan Sri T. H. Tan supaya dia ada-lah sedap² sadikit, jangan-lah di-lupakan apa yang telah di-bincangkan dahulu itu. Kata Yang Teramat Mulia Tunku pada Muka 2863—10hb Julai 1957 (*Hansard*)—

"I turn now to the question of the National Language. The recommendation of the Commission with regard to the use of Chinese and Indian languages in either House of Parliament, or the Legislative Assembly of a State has as you know, not been accepted. It would be most difficult to operate the Clause proposed by the Commission, but in any event, it is very important that our people should converse with one another in one common language and there can be no doubt that the common language must ultimately be the National Language—the Malay Language."

Ini perdirian Perikatan menerusi Yang Teramat Mulia Tunku dalam tahun 1957, perdirian ini maseh lagi sekarang, ini-lah yang kita akan lak-

sanakan sekarang. Apa yang Tunku kata, apa yang Perikatan kata semua pada 10hb Julai 1957. Kalau² pehak daripada macham PPP yang menyokong Perlembagaan dahulu sekarang mengubah sikap-nya, pehak PAS lupa—ini dia berkata Tunku—

"There can be no doubt that the common language must ultimately be the Malay Language."

Saya harap seluroh ra'ayat Malaysia tidak akan lupa kapada perkataan Tunku itu.

Dalam masaalah perbincangan Rang Undang² Bahasa Kebangsaan ini, masaalah ekonomi, masaalah pelajaran Melayu, masaalah apa semua telah timbul. Melayu terikat, China yang naik, ada pula China berkata, culture mereka tertekan orang Melayu pula yang naik, bermacam² tuduhan yang biasa kita dengar di-dalam negara kita ini, tetapi semua mereka yang melem-parkan tuduhan² ini tidak ada membuktikan kapada negara, tidak ada mengemukakan satu shor yang boleh di-terima oleh negara, bagaimana chara kita di-dalam Malaysia yang mempunyai suku² bangsa daripada beberapa keturunan boleh menjagakan ketenteraman, boleh menjagakan keamanan, boleh menjagakan keharmonian, sambil itu boleh memberi kapada ra'ayat sakalian apa yang patut di-beri oleh Kerajaan kema'amoran. Tidak ada satu Parti yang lain sama ada PAS itu atau pun ini—tidak ada PAS dengan kekurangan wang, dengan kesusahan itu dan kesusahan ini tidak dapat membayar gaji beberapa bulan kapada pegawai² Kerajaan Negeri, PAS sa-takat ini di-mana satu kertas mengenai polisi PAS tentang penyakit ekonomi orang Melayu mithal-nya yang mereka telah katakan bertahun² di-dalam Dewan Negara, di-mana dia satu bukti—satu blue print yang boleh di-agongkan lebeh elok, lebeh kemas daripada apa yang di-jalankan oleh Parti Perikatan sekarang ini—tidak ada.

PPP makin merosot, Labour Party makin merosot, semua-nya makin merosot. Perikatan dengan jalan sederhana—tidak extreme kiri, tidak extreme kanan sa-makin sa-hari sa-makin subur.

Di-dalam masaalah ekonomi ini elok kita balek sa-mula. Ini perkara yang biasa kita dengar apa yang di-katakan oleh Yang Berhormat Tuan Tan Siew Sin pada 10hb Julai 1957 di-dalam perbinchangan Perlembagaan ini juga terhadap kedudukan orang Melayu—

“An economically depressed Malay community in a prosperous Malaya will not mean a peaceful Malaya. An economically depressed Malay community will never be able to achieve the desired degree of co-operation with the substantially more prosperous non-Malay communities. It is, therefore, to the long-term interest of all of us to support any measures which will enable our Malay brethren to improve their economic status.”

Di-dalam masaalah bahasa kebangsaan, Yang Berhormat Tuan Tan Siew Sin telah memberi perdirian yang tegas, MCA menyokong 100% pelaksanaan bahasa kebangsaan menjadi bahasa rasmi yang tunggal, banyak lagi ucapan² ketua² pemimpin Party dan yang lain² dalam tahun 1957—tuan² sakalian tentu mengetahui di-dalam perkara itu daripada saya yang baharu sahaja masok di-dalam Dewan ini.

Masaalah yang kecil yang di-timbulkan oleh Senator Amaluddin, mana satu yang sah di-antara dua Rang Undang² ini—dalam bahasa kebangsaan atau pun di-dalam bahasa Inggeris? Saya minta dia baca Article 152 Fasal 3 di-dalam Perlembagaan kita. Dia mengatakan sakalian Rang Undang² sekarang ini yang sah—ia-lah di-dalam bahasa Inggeris bukan di-dalam bahasa kebangsaan.

Satu sahaja lagi, Tuan Yang di-Pertua, mengenai masaalah yang di-timbulkan oleh Yang Berhormat Senator Abdul Samad, siapa yang telah berkata GCE tidak di-gunakan atau boleh di-terima untuk masok di-dalam University Malaya. Jadi ini tidak begitu betul, sa-betul-nya GCE pelajaran-nya (subject) itu ada bermacam² peringkat, ada dia ordinary level, ada dia advanced level. Kalau unit-nya cukup seperti yang di-kehendaki oleh University kelulusan GCE itu boleh di-terima di-mana² University di-dalam Commonwealth ini, di-negara luar daripada Commonwealth tidak-lah saya tahu. Jadi jikalau sa-orang itu lulus GCE dengan tiga mata pelajaran sahaja

dengan Inggeris, bahasa kebangsaan dan geography tentu-lah University itu tidak akan menerima sa-orang murid untuk belajar ilmu Mathematic (kira²) atau pun Ilmu Science. Jadi jangan-lah salah faham di-dalam masaalah ini, jadi sa-benar-nya ini tidak ada berkaitan dengan perbinchangan bahasa kebangsaan.

Masaalah Clause 8 yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Senator Abdul Samad telah saya terangkan pada hari kelmarin ia-itu pindaan telah di-buat di-dalam Dewan Ra'ayat kepada Clause 8 ini. Untuk mengelakkan salah faham tentang hal Utusan Melayu marah kepada Yang Berhormat Senator Abdul Samad Osman, sa-benar-nya pada hari kelmarin ketika saya minum kopi dengan Yang Berhormat itu, saya katakan, “Nampak-nya dalam Persidangan Dewan ini Enche' ini menggunakan bahasa Inggeris 80% bahasa kebangsaan 20% sahaja, nanti Utusan Melayu marah-lah”. Sa-betul-nya ini di-buat dengan sa-chara bergurau sahaja, jadi saya tidak sedar dia hendak mengambil perkara itu begitu serious membangkitkan perkara itu di-dalam Dewan kelmarin. Bagus-lah juga mempunyai akibat yang elok supaya di-masa yang akan datang dia akan menggunakan bahasa kebangsaan lebeh banyak lagi daripada bahasa Inggeris.

Jadi itu-lah sahaja jawapan² yang dapat saya beri kepada ucapan² Yang Berhormat daripada Parti PAS dalam perkara ini: tidak ada perkara yang baharu; sa-benar-nya semua-nya telah kita dengar daripada Dewan Ra'ayat, sekarang ka-dalam Dewan Negara. Kesimpulan-nya mereka itu tidak-lah mempunyai sebab² yang sa-benar-nya menentang Rang Undang² Bahasa kebangsaan. Saya rasa daripada segi chara perbahathan mengenai Rang Undang² ini, dalam Second Reading (Bachan Kali Kedua) mereka yang bersetuju pada dasar-nya, bukan pada butir²-nya tentu-lah menyokong Rang Undang² ini. Jadi dasar-nya itu seperti di-nyatakan oleh Kerajaan, itu mestilah di-terima. Jadi kita telah menerangkan dasar Rang Undang² ini ia-lah untuk menjadikan bahasa kebangsaan bahasa rasmi yang tunggal. Parti PAS

menentang Rang Undang² ini pada dasar-nya, bererti Parti PAS menentang pelaksanaan bahasa kebangsaan menjadi bahasa rasmi yang tunggal. Ini-lah kesimpulan-nya daripada segi perbincangan (*Applause*). Jikalau mereka menentang Clause 3 itu boleh di-tentang di-dalam Committee stage bagitu juga Clause 4, bagitu juga yang lain jikalau mereka mahu pindaan. Tetapi mereka menentang ketika perbincangan dasar, dan dasar Rang Undang² ini melaksanakan bahasa kebangsaan untuk menjadi bahasa rasmi yang tunggal. PAS menentang dasar ini bererti PAS tidak mahu bahasa kebangsaan menjadi bahasa rasmi yang tunggal. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Nik Hassan bin Haji Nik Yahya: Dato' Yang di-Pertua, saya bersama² dengan rakan² saya suka berchakap dalam masalah Rang Undang² bagi melaksanakan bahasa kebangsaan dan bahasa rasmi yang tunggal di-dalam negeri kita ini. Saya sokong dasar dan Rang Undang² ini kerana dalam dasar dan butir² yang di-atorkan di-dalam Rang Undang² itu sangat-lah tegas dan tepat dengan maksud dan kehendak bagi menjadikan bahasa Melayu bahasa kebangsaan yang tunggal dan rasmi di-dalam negara kita ini. Saya sokong kerana chara pelaksanaan yang di-susun dalam Rang Undang² itu ada-lah satu chara yang sangat baik, satu chara yang sangat chermat dan tegas yang boleh menjayakan kehendak dan chita² bagi menjadikan bahasa kebangsaan itu bahasa rasmi yang tunggal.

Saya sokong kerana dengan chara yang ada dalam Rang Undang² ini ada-lah satu chara yang baik, yang sederhana, yang kalau kita bawa kepada pepatah Melayu berkata, kalau hendak tarek rambut daripada tepong maka tepong-nya tidak rosak dan rambut-nya tidak putus. Banyak ahli² bahasa suka menggunakan pepatah² bahasa, tetapi pada pelaksanaan-nya mereka tidak mahu menerima chara pepatah itu mengeluarkan. Saya perchaya, hasil daripada timbul-nya Rang Undang² ini dalam Dewan Ra'ayat dan Dewan Negara ini ia-lah dengan kerana kejujoran dan keikhlasan Tunku Perdana Menteri kita dan dengan kerana per-

paduan yang erat di-kalangan pemimpin² Perikatan yang mana dapat menyatukan segala fahaman dan dapat menjalankan kehendak dan chita² ini dengan baik, dengan mempunyai pengertian yang jujur di-antara satu sama lain. Kalau-lah tidak dengan kerana kejujoran dan perpaduan pemimpin² Perikatan ini maka saya perchaya jauh lagi daripada akan timbul-nya Undang² untuk kita hendak melaksanakan dasar menjadikan bahasa kebangsaan itu bahasa rasmi yang tunggal dan sa-chepat mungkin.

Saya suka hendak mengingatkan kepada Dewan ini bagaimana sejarah perjalanan negara kita, bagaimana sejarah pergolakan yang berlaku di-dalam negara kita ini semenjak sebelum merdeka sa-hingga-lah pada hari ini. Saya maseh ingat lagi sa-belum Merdeka lagi, apa sahaja yang diperbuat oleh Perikatan maka Parti PAS ini sentiasa-lah menentang kita. Tetapi pada akhir-nya mereka terima segala perbuatan, segala perkembangan, segala perubahan itu dengan tidak mahu mengakui kenyataan² itu.

Saya suka mengingatkan kepada Dewan ini bagaimana pada mula-nya Perikatan pada masa itu sa-masa belum merdeka, kita tuntutan supaya di-adakan pilihan raya dan kita bertolak ansor bagaimana Tunku bertolak ansor dengan Kerajaan British untuk mengadakan pilihan raya supaya menjadi tapak perjuangan untuk mendapatkan kemerdekaan. Pada masa itu pemimpin² PAS menentang tolak ansor itu dengan berbagai² perkataan, menyatakan ini tidak dapat memberi kejayaan kepada kita untuk mendapatkan kemerdekaan. Tetapi apabila mari pilihan raya, pemimpin² PAS itu sendiri bertanding menjadi ahli dalam pilihan raya itu, masuk bertanding dudok dalam Dewan Undangan pada masa itu yang mana belum lagi merdeka yang di-tentang kerana kata-nya Tunku bertolak ansor dengan British. Kemudian apabila kita tuntutan kemerdekaan pemimpin² PAS itu juga mencherchakan pimpinan Tunku dan Perikatan, menyatakan kemerdekaan kita ini kemerdekaan sa-paroh masak. Mereka tidak mahu menyokong kemerdekaan itu kata-nya sa-paroh masak.

Tetapi apabila negara kita merdeka, mereka bersama menerima némat kemerdekaan itu dan mereka maseh tidak mahu lagi menerima kenyataan² itu. Apabila kita sudah merdeka kita menggubal Perlembagaan bagi negara yang merdeka itu, Parti PAS membangkang, menentang Perlembagaan itu. Saya ingat lagi dalam pilihan raya mereka berkata mereka mahu bakarkan Perlembagaan itu. Mereka kata Perlembagaan ini tidak sesuai dengan negara kita ini. Mereka kata jikalau kita menang dalam pilihan raya mereka akan membakar Perlembagaan itu—Perlembagaan yang ada ini. Tetapi lepas itu mereka menerimakan kenyataan itu dengan tidak mahu menyebut di-atas kebenaran perkembangan yang timbul dalam negara kita ini. Ini-lah dapat kita lihat apa yang berlaku, apa yang di-lakukan oleh Perikatan, oleh Kerajaan Pusat, bagi menjalankan untuk kemajuan negara kita, untuk perlaksanaan dasar negara kita ini sentiasa-lah di-tentang oleh Parti² Pembangkang ini. Tetapi pada sa'at akhir-nya mereka dengan tidak menyedari telah menerima, telah menelan balek tentangan dan perkataan yang mereka keluarkan itu.

Hari ini mereka berkeras² menyatakan Rang Undang² ini berlawanan dengan Perlembagaan, Rang Undang² ini haram, kata Wan Mustapha. Jadi di-mana perkataan mereka yang dahulu-nya yang mengatakan Perlembagaan ini patut di-bakar, Perlembagaan ini tidak patut di-gunakan, Perlembagaan ini tidak harus di-pakai kerana tidak baik dan sa-bagai-nya. Hari ini mereka hendak mempertahankan isi² dalam Perlembagaan ini dengan menyatakan Rang Undang² ini pula yang haram dan sa-bagai-nya. Ini perkara yang di-keluarkan oleh pemimpin² politik yang sa-mata² mahu berchakap.

Dato' Yang di-Pertua, kelmarin kita dengar loyar Wan berchakap dalam Dewan ini, saya terperanjat kerana saya sangka dia tidak datang meshuarat kerana membinchangkan dasar dan Rang Undang² ini. Tetapi dia datang dan apakala dia datang saya ingat dia menyokong-lah Rang Undang² ini, rupa-nya dia bangkang. Dia bangkang itu bukan hasrat daripada perasaan

dan hati-nya. Dia bangkang itu dengan kerana surohan, dengan kerana perentahan, dengan kerana arahan daripada parti-nya supaya membangkang Rang Undang² ini. Tetapi kalau hasrat dan perasaan diri-nya, saya perchaya, dia-lah loyar yang pertama sa-kali yang menerimakan Rang Undang² ini dengan sa-penoh hati. Kerana kalau sa-kira-nya dia menolak Rang Undang² ini, kalau Kerajaan tidak mengadakan Rang Undang² ini terutama-nya dalam fasal mengenai Mahkamah, penggunaan bahasa di-Mahkamah, maka Wan Mustapha-lah orang yang mula² sa-kali terpaksa tutupkan office loyar dia. Kerana dia tidak boleh hendak berchakap dalam bahasa kebangsaan dalam apa² perbicharaan mahkamah sa-bagai sa-orang loyar. Saya tahu, saya kenal dan saya tahu-lah hal-nya. Ini kenyataan, tetapi dengan kerana paksaan, dengan kerana tekanan, dengan kerana arahan parti-nya terpaksa berchakap, lepas berchakap angkat beg keluar daripada Dewan ini balek terus. Fasal apa? Hati kechil-nya tidak dapat menerimakan apa yang di-arahkan oleh PAS.

Dato' Yang di-Pertua, Enche' Amaluddin saudara kita berchakap panjang bagaimana kata Menteri tadi, berliku², berpusing² dan berbunga², tetapi saya tidak dapat menerima satu pun kenyataan yang menunjukkan boleh menjadi hujjah yang dapat boleh di-terimakan, yang boleh menunjukkan ada baik-nya atau pun tidak baik-nya Rang Undang² itu.

Mr President: Itu Yang Berhormat Enche' Saidon telah mengulas tadi, tidak payah-lah di-ulang lagi.

Nik Hassan bin Haji Nik Yahya: Jadi saya rasa, Dato Yang di-Pertua, dalam melaksanakan dasar bahasa kebangsaan ini menjadikan bahasa rasmi, chara Kerajaan menyusun dan melaksana-nya ada-lah sangat terator kerana pada mula-nya kita masokkan dalam Perlembagaan fasal² untuk menjadikan tapak dan asas supaya bahasa kebangsaan atau pun bahasa Melayu menjadi bahasa kebangsaan rasmi tunggal dalam negeri ini. Apabila kita masokkan dalam Perlembagaan menjadikan asas maka sa-lepas itu Kerajaan memberi arahan² supaya

tiap² jabatan Kerajaan menggunakan bahasa kebangsaan sa-berapa banyak yang dapat. Jadi kemudian daripada itu Kerajaan menubuhkan Dewan Bahasa dan Pustaka, mengkayakan bahasa kebangsaan, membanyakkan buku², menjalankan segala ikhtiar supaya dapat mengembangkan bahasa kebangsaan ini.

Jadi saya nampak dua chabang yang di-usahakan oleh Kerajaan itu sudahlah chukup dengan chara bersungguh² kerana dalam chabangan pentadbiran, Kerajaan telah memberi arahan² chuma dalam chabang ra'ayat bagi negeri kita ini patutlah di-besarkan lagi umpamanya kempen bahasa kebangsaan, kempen penggunaan bahasa kebangsaan dalam kalangan ra'ayat jelata mesti di-besarkan lagi. Dewan Bahasa dan Pustaka hendaklah di-alatkan dengan chukup dengan pakar² bahasa dengan segala kewangan-nya supaya dapat Dewan Bahasa dan Pustaka itu menjalankan tugas-nya dengan masa yang sa-habis sengkak. Saya tidak tahu berapa banyak pakar bahasa yang ada di-dalam Dewan Bahasa hari ini, saya tidak tahu berapa orang-kah ahli yang boleh menterjemahkan Undang² umpama-nya, yang boleh menterjemahkan buku² sains dan lain² yang ada dalam Dewan Bahasa dan Pustaka hari ini.

Jadi saya nampak, apa yang bagi masa depan ini hendaklah Kerajaan, bagaimana jaminan yang di-beri oleh Tun dan Tunku, maka Dewan Bahasa dan Pustaka mesti-lah di-beri keutamaan yang istimewa untuk peruntukan wang kakitangan-nya dan di-baikkan scheme² gaji-nya, di-beri kemudahan²-nya, di-beri segala apa yang di-fikirkan mustahak supaya dapat pelaksanaan bahasa kebangsaan ini berjalan dengan lancar. Sebab dalam Rang Undang² ini tidak ada lagi menetapkan masa dan tempoh bagaimana, bila-kah masa kita akan hadkan penggunaan dalam mahkamah umpama-nya.

Jadi, kalau boleh, saya rasa Dewan Bahasa dan Pustaka ini di-beri kelengkapan yang chukup dan di-adakan satu hubungan yang rapat dengan Jabatan Undang², umpama-nya, supaya dapat mengadakan pakar² menter-

jemahkan Undang² itu dengan sa-berapa chepat yang boleh. Biar-lah kalau sa-kira-nya perkataan itu kita terpaksa menggunakan perkataan Inggeris umpama-nya, gunakan terus jangan chuba hendak rekakan dengan perkataan² yang baharu, sebab apabila kita rekakan perkataan yang baharu maka perkataan² itu terpaksa sa-lepas di-reka itu di-gunakan. Reka-mereka perkataan ini satu masaalah, tetapi hendak di-pergunakan perkataan itu di-kalangan ra'ayat, di-kalangan Undang², di-kalangan pejabat, ini semua masaalah yang lain. Jadi kalau sa-kira-nya kita mahu chepat jangan banyak mereka perkataan, terjemahkan Undang² masokkan mana perkataan yang boleh di-gunakan dan kira-nya tidak ada perkataan maka gunakanlah perkataan yang ada itu dengan sa-chara langsung atau pun dengan di-tambah sedikit sa-banyak biar merupakan perkataan itu ada-lah ma'ana-nya yang sama dengan apa yang di-kehendaki dalam bahasa Inggeris itu. Ini telah di-buat oleh Kerajaan Indonesia pada masa dahulu dan pada masa ini Kerajaan Indonesia kita dapat tahu banyak buku², banyak Undang², semua-nya itu di-terjemahkan dan di-ambilkan daripada bahasa² Belanda itu di-jadikan bahasa Indonesia. Jadi kalau kita hendak chepat, kita hendak menjalankan gerakan kita itu dengan sa-chara chepat maka jangan banyak chuba hendak merekakan banyak sangat perkataan² baharu yang mana mengelirukan orang ramai dan menyusahkan kita menjalankan-nya.

Jadi saya nampak dua tanggung jawab yang besar bagi Kerajaan ia-itu yang pertama melengkapkan Dewan Bahasa dan Pustaka, yang kedua memberi semangat kepada ra'ayat supaya menghormati bahasa kebangsaan. Banyak orang² kita ini kalau sa-kira-nya orang bukan Melayu berchakap bahasa kebangsaan—bahasa Melayu umpama-nya, kalau tidak betul dia orang selalu ketawa, suka dan sa-bagai-nya. Ini melemahkan perasaan orang bukan Melayu untuk menggunakan bahasa kebangsaan. Hendaklah kita berikan kehormatan, hendaklah berikan ajar dengan chara hormat. Jadi saya rasa kalau sa-kira-nya di-kalangan ra'ayat, di-kalangan Ketua² Pejabat

mahu gunakan bahasa kebangsaan pada bila² masa juga mereka sekarang sudah boleh menggunakan. Jadi ini-lah saya sokong Rang Undang² ini.

Dato' Yang di-Pertua, saya sangat-lah dukacita mendengarkan Dato' Mohamed Asri, Menteri Besar Kelantan, berchakap dalam Dewan Ra'ayat, menchercha, menchela Tunku Perdana Menteri kita. Saya suka hendak terangkan di-sini, orang Kelantan tentu-lah terasa malu dengan perkataan² yang di-keluarkan oleh Menteri Besar-nya daripada negeri Kelantan itu, rasa malu kerana orang Kelantan tidak-lah sa-bagitu kasar dan tab'iat-nya tidak-lah bagitu hodoh sa-bagaimana yang di-gambarkan oleh ucapan yang di-buat oleh Dato' Mohamed Asri dalam Dewan Ra'ayat. Saya rasa orang Kelantan ada tertib, ada bahasa, ada budi, ada kemelayuan-nya itu lebeh banyak daripada negeri² yang lain. Jadi kalau sa-kira-nya perkataan echercha yang di-keluarkan oleh Dato' Mohamed Asri dalam Dewan Ra'ayat pada Tunku Perdana Menteri, sa-orang pemimpin yang bagitu besar yang patui kita memberi image yang baik kapada seluruh dunia itu kalau kita chercha bagaimana yang di-cherchakan oleh Dato' Mohamed Asri, ini satu perkara yang sangat memalukan, bukan memalukan saya sahaja tetapi ra'ayat Kelantan malu kerana Dato' Mohamed Asri itu bukan Wakil Ra'ayat Pasir Puteh sahaja, dia Menteri Besar Kelantan, Menteri Besar ma'ana-nya dia memegang ketua bagi satu Kerajaan yang ra'ayat di-belakang-nya. Jadi ra'ayat Kelantan rasa malu dengan perkataan² yang kotor, yang liar, perkataan² yang tidak sopan, tidak mempunyai budi pekerti yang di-hebohkan dalam Dewan Ra'ayat itu. Jadi saya rasa orang Kelantan tidak boleh menerima perkataan itu walaupun pun saya tidak menjadi Ahli mewakili ra'ayat Kelantan tetapi saya tahu isi dan perasaan baik orang Kelantan terhadap Tunku dan lain² pemimpin Perikatan.

Itu-lah sahaja, Dato' Yang di-Pertua, bagi saya mengambil bahagian bersama dalam membinchangkan Rang Undang² yang mana pada saya ini-lah sangat baik dan memuaskan. Sekian sahaja, terima kaseh.

Question put, and agreed to.

Bill accordingly read a second time.

Mr President: Meshuarat ini di-tempohkan sa-lama 10 minit.

Meeting suspended at 11.55 a.m.

Sitting resumed at 12.05 p.m.

(Mr President *in the Chair*)

THE NATIONAL LANGUAGE BILL

Committee Stage

The Bill committed to a Committee of the whole House.

House immediately resolved itself into a Committee on the Bill.

Bill considered in Committee.

(Mr President *in the Chair*)

Clauses 1 to 8 inclusive ordered to stand part of the Bill.

Preamble ordered to stand part of the Bill.

Bill reported without amendment: read the third time and passed.

THE INTERPRETATION BILL

Second Reading

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, I beg to move that a Bill intituled, "an Act to make provision for the interpretation of certain written laws, for shortening the language used therein, for matters relating to written laws generally and for other like purposes" be now read a second time.

Dato' Y. T. Lee: Sir, I beg to second the motion.

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, the purpose of this Bill, Sir, is to replace the Interpretation and General Clauses Ordinance, 1948. The Bill does not seek to change the law in principle, but great changes of detail have been made necessary by constitutional development since 1948.

The primary purpose of interpretation laws is to shorten the language used in Statutes by providing definitions of commonly used expressions. In addition, there is need to specify

various matters relating to written laws, statutory powers and duties and similar matters. If this were not done, these matters would have to be provided for specifically in every separate Act of Parliament, which would lead to a great increase in unnecessary verbiage.

The Bill is divided into five Parts. Part I is preliminary. Part II contains the definitions which are probably the most important parts of the Bill. Part III provides for matters relating to Acts of Parliament and subsidiary legislation, such as the method of publication and the effect of repeal. Part IV deals with statutory powers and appointments, and Part V deals with a number of matters which could not conveniently be fitted into another Part.

In Part II, Clause 3 is the most important Clause. It contains a substantial number of definitions, including definitions of East Malaysia and West Malaysia. Clauses 4 to 12, although they do not for the most part contain direct definitions are, in a sense, definition Clauses because they ascribe meaning to various expressions when they occur in an Act of Parliament. As an example, Clauses 10 to 11 explain what is meant when a reference is made to time or distance.

Part III deals with various matters affecting Acts of Parliament and subsidiary legislations. It is necessary to specify the effect of Schedules, the method of citation and publication, and similar methods. There are, of course, already provided for in the existing Ordinance. This Part merely adapts the existing provision to existing conditions.

Part IV is an important Part because Acts of Parliament frequently confer executive powers on Ministers and officials, and it is essential that the extent of any such powers should be exactly known. This part, like Part III, substantially reproduces the corresponding provisions of the existing Ordinance, although a great deal of change of detail has been necessary.

Part V also does no more than adapt and bring up-to-date the existing law.

It contains a number of important provisions, such as Clause 62, which permits minor deviations from forms, and Clause 63 which protects the rights of His Majesty the Yang di-Pertuan Agong and His Majesty's Government.

If the Bill becomes law, the present intention is to bring it into force after the end of the present session of Parliament. It will, therefore, not affect any Acts passed during the present session, but only those passed when it is in force. The Bill is not intended to affect the interpretation of the Constitution. The Constitution itself provides for its own interpretation; nor will the Bill affect State laws. The existing Ordinance does apply to State laws as well as to Federal laws. That was a suitable arrangement in 1948 but it is scarcely practicable now. The Bill seeks to repeal the existing Ordinance only in so far as it is a Federal law. The existing Ordinance will remain in force in so far as it is a Federal law. The existing Ordinance will remain in force in so far as it is a State law. It is hoped that with the agreement of the State Governments it will be possible to apply the Bill to States with modifications. This could be done by using the machinery provided by Article 76 (1) (b) of the Federal Constitution.

This is rather a technical lawyer's Bill. Nevertheless, it is an essential part of our machinery of Government.

Mr Chairman: Any Member wishes to speak please?

Dato' Dr Cheah Toon Lok: Mr President, Sir, as a matter of clarification, I want to know whether "Merdeka Day" is synonymous with "Malaysia Day". The term "Malaysia Day" is not included, and every time we have got to celebrate "Malaysia Day". Is there any interpretation about this? It is not included in this Interpretation Bill. May I seek a clarification on this matter?

Tan Sri T. H. Tan: I would like to hazard an answer to this question. Mr President, Sir, I do not think "Merdeka Day" is celebrated any longer. We celebrate "Malaysia Day" nowadays.

Dato' Dr Cheah Toon Lok: It is not stated here "Malaysia Day". It says "Merdeka Day" which means 31st August, 1957. Every time we celebrate "Malaysia Day". Why is it not in the interpretation?

Tan Sri T. H. Tan: This point will be noted for reply directly to the questioner, Sir.

Question put, and agreed to.

Bill accordingly read a second time and committed to a Committee of the whole House.

House immediately resolved itself into a Committee on the Bill.

Bill considered in Committee.

(Mr President *in the Chair*)

Clauses 1 to 12—

Dato' Sheikh Abu Bakar bin Yahya: Mr President, Sir, I would like to ask for a small clarification from the Minister concerned. However, as I see the Minister is not here, I think I had better refrain from asking (*Laughter*). It is no use as there is nobody to answer.

Clauses 1 to 12 inclusive ordered to stand part of the Bill.

Clauses 13 to 65 inclusive ordered to stand part of the Bill.

Bill reported without amendment: read the third time and passed.

THE CONTRACTS (MALAY STATES) (AMENDMENT) BILL

Second Reading

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, I beg to move that a Bill intituled, "an Act to amend The Contracts (Malay States) Ordinance, 1950" be read a second time.

Dato' Y. T. Lee: Mr President, Sir, I beg to second the motion.

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, this Bill seeks to amend Section 29 of the Contracts (Malay States) Ordinance, 1950, which provides (except with respect to the two exceptions contained therein) that every agreement, by which any party thereto is restricted

absolutely from enforcing his rights under or in respect of any contract, by the usual legal proceedings in the ordinary tribunals or which limits the time within which he may thus enforce his rights, is void to the extent.

It is proposed to include a new clause in future agreements entered into between the Government and scholars receiving Government scholarships, bursaries and other awards prohibiting scholars from taking part in politics. Consequently a clause in every such agreement will be necessary so that the discretion exercised by the Government in such matters shall be final and conclusive and shall not be questioned by any Court. Such a provision will conflict with the express condition of section 29 of the Contracts (Malay States) Ordinance, 1950, as it now stands. It is therefore, necessary to make a third exception to that section which is the subject matter of this amendment Bill.

Question put, and agreed to.

Bill accordingly read a second time and committed to a Committee of the whole House.

House immediately resolved itself into a Committee on the Bill.

Bill considered in Committee.

(Mr President *in the Chair*)

Clauses 1 and 2 ordered to stand part of the Bill.

Bill reported without amendment: read the third time and passed.

THE ROAD TRAFFIC (AMENDMENT) BILL

Second Reading

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, I beg to move that a Bill intituled "an Act to amend the Road Traffic Ordinance, 1958," be read a second time.

Dato' Y. T. Lee: Mr President, Sir, I beg to second the motion.

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, the purpose of the amendment to the above Ordinance is to improve the

working of the Ordinance generally and also to regularise certain existing provisions. The main features of the Bill are as follows:

Clause 2 deals with the amendment of sections 14, 16 and 21 of the Ordinance. In view of the fact that Singapore is now a foreign country, it is considered that certain provisions of the Ordinance relating to the recognition of Singapore motor vehicle licences and trade licences and enforcement actions on licences of Singapore registered vehicles used for unlawful purposes in the States of Malaya should be repealed. Therefore, amendment to sections 14, 16 and 21 of the Ordinance is necessary. It is to be noted that with effect from 1st February, 1967, Singapore registered vehicles on temporary visits to any part of West Malaysia will be required to apply for passes to be issued under the provisions of the Motor Vehicles (International Circulation) Rules, 1967.

Clause 3 of the Bill is to remove anomaly, which has arisen following the decision to raise licence fees on private passenger diesel propelled vehicles above those payable on taxi cabs or hire cars by the deletion, from section 22 (2) of the Ordinance of the words "if the fee chargeable in respect of licence for a motor vehicle used for such other purposes is higher than the fee chargeable in respect of licence held by such person" appearing therein. Unless this anomaly is removed no enforcement action can be taken against high-powered private passenger vehicles used illegally as taxi cabs or hired cars.

Clause 4 of the Bill concerns an amendment relating to section 70 of the Ordinance. It is felt that this section, as it stands, is inadequate for the purpose of recovering expenses incurred on removal and detention of unauthorised structures from roads. The Bill makes additional provision whereby the Minister for Works, Posts and Telecommunications, or the appropriate authority as the case may be, may recover such expenses by the disposal of such structures removed and detained under section 70. The power

of disposal also extends to the disposal of any perishable goods removed with such structures.

Clause 5 deals with the amendment to section 76 (1), that is, redefining the expression "authorised insurers". As a result of an inquiry by a Committee chaired by the Insurance Commissioner for Malaysia into certain aspects of third party personal injury insurance, a Motor Insurance Bureau has been formed by agreement between the Insurance Association and the Minister of Transport. This will remove a long standing grievance since third party motor insurance was made compulsory as few judgements in favour of the injured persons were unsatisfied, because of the absence of or ineffective insurance. The agreement will give effect to the principle for securing compensation to third party victims of road accidents, where otherwise the victims would be deprived of compensation by the absence of insurance or ineffective insurance. The agreement provides that if damages are awarded for death, for bodily injury, arising from the use of motor vehicles in circumstances, where the liability is required to be covered by insurance under the Road Traffic Ordinance, and such damages or any part of this remained unpaid twenty eight days after the judgement becomes enforceable, the Bureau will pay the unrecovered amount to the person in whose favour the judgement has been given. Although the liability of the Bureau will not extend to compensation of any injured on the road by a vehicle, where the owner or the driver cannot be traced, it will, however consider such cases in certain circumstances to make *ex gratia* payments. The entire cost of administration of the Bureau will be borne by authorised insurers from the premium collected for motor insurance—in other words, the Government is not spending any money for this set-up. Therefore, an amendment to section 76 (1) of the Road Traffic Ordinance is necessary for the purpose of redefining the expression "authorised insurers" which means a person lawfully carrying on motor vehicle insurance business in the States of Malaya who is a member of the

Motor Insurers' Bureau. This is to ensure that all companies underwriting motor vehicle insurance business contribute to the Bureau.

Dato' Athi Nahappan: Dato' Yang di-Pertua, sambil saya menyokong Rang Undang² ini, saya suka-lah menarek perhatian Kerajaan—saya nampak sekarang di-sini Menteri Yang Berhormat tidak ada di-sini, dan saya pun ragu-lah boleh-kah atau tidak jawapan yang sesuai boleh di-beri atas perkara² yang saya suka mengeshorkan pada masa sekarang ini.

Saya suka-lah menyentuh atas dua atau tiga perkara. Yang pertama ia-lah berkenaan dengan Fasal yang keempat, sa-bagaimana yang di-katakan tadi oleh Yang Berhormat Senator T. H. Tan, ini-lah satu Fasal untuk memenohi satu kekurangan yang di-adakan pada masa sekarang ini. Kekurangan itu ia-lah Kerajaan tidak boleh dapat baek perbelanjaan manakala Kerajaan melalui pegawai² pindah satu structure atau satu rangka rumah atau benda² yang di-dirikan oleh sa-suatu orang dengan chara khas.

Fasal 4 ini memberi kuasa kepada Yang Berhormat Menteri untuk menjualkan atau melelongkan barang² atau benda² yang di-kenakan dari jalan raya, atau simpanan jalan raya dan kemudian dapat baek perbelanjaan mengenai benda itu. Ini-lah satu fasal yang sesuai tetapi dalam definition, structure ada-lah di-katakan beberapa barang² atau benda² ada-lah satu keraguan yang timbul di-sini—ini dalam Fasal 7 yang di-adakan sekarang dan sub-section (1) ada menyebut kalau ada-lah di-dirikan satu structure, atau set up satu structure dalam Section 70 pada masa sekarang ini: "A structure that is erected or set up." Kalau kita katakan dalam bahasa kebangsaan "erected" tidak boleh di-terjemahkan "di-dirikan" tetapi "set up" juga berm'ana "dirikan" atau "letakkan" menurut Wilkinson Dictionary, "letak" ada di-katakan dalam buku ini set down bukan set up. Set up dirikan, set down letakkan (*Ketawa*). Ini satu masaalah ada timbul. Kalau sa-saorang lepas kereta-nya di-satu tempat akibat itu menjadi satu halangan lalu-lintas

(obstruction) dan kemudian Kementerian melalui pegawai hendak pindahkan motor car itu, boleh-kah benda itu di-jualkan di-bawah Fasal ini? Saya fikir letakkan sa-buah kereta bukan-lah berm'ana set up kereta itu, barangkali simpan kereta itu sahaja, atau lepas kereta itu sahaja. Fasal apa definition ini ada sedikit luas, definition kata structure includes berm'ana itu structure termasuk bukan structure berm'ana atau dalam bahasa Inggeris structure means. Kalau seperti itu definition itu terhad tidak boleh di-luaskan atau di-lanjutkan. Definition di-bawah Undang² ini ada-lah definition yang luas. Boleh-kah ini bererti sa-buah kereta di-letakkan di-jalan raya, atau simpanan jalan raya dan kalau dia membuatkan satu halangan kepada traffic² yang lalu-lintas, boleh-kah Kerajaan mengambil kereta itu dan menjualkan kereta itu dengan lelong dan boleh-kah mengambil baek semua perbelanjaan² yang di-kenakan? Ini-lah satu soalan dan saya harap-lah kalau Yang Berhormat Menteri ada di-sini dia pun sa-orang peguam juga boleh memberi satu penjelasan, tetapi dia pun tidak ada di-sini dan saya nampak juga di-sini ada pegawai² kanan sahaja di-sini, tetapi saya harap dapat penjelasan.

Perkara yang kedua ia-lah berkenaan dengan Fasal 5. Ini-lah satu Fasal yang sangat baik, di-sini di-beri kebijakan kepada mangsa² yang diri sendiri atau laki² atau isteri² atau anak² yang dapat kemalangan atas jalan raya. Ada-lah beberapa sebab yang tidak memberi wang ganti rugi dan selalu Insurance Companies ini chari² sebab untuk mengelakkan sanggupannya dan sebab itu saya dapat tahu beberapa mangsa² kemalangan atas jalan raya tidak boleh dapat ganti rugi. Itu pun satu keadaan yang sesuai dan tidak beberapa lama dahulu Maha Hakim Besar di-negeri kita, Lord President Thompson ada mengatakan, "ada-lah kalau dia, mangsa² tidak boleh dapat wang ganti rugi mengikut Kehakiman Undang² atau Legal Justice, di-bawah Legal Justice, beberapa mangsa² tidak boleh dapat wang ganti rugi". Tetapi dia memberi fikiran-lah keadaan seperti ini tidak sesuai mesti-lah mangsa², isteri²,

anak² dapat satu bantuan dari Kerajaan-kah, atau dari lain² pertubohan dan kata Lord President itu, “mengikut falsapah, atau mengikut perinsip Kehakiman Masharakat atau Social Justice, kita ada memberi satu bantuan kepada mangsa².”

Dan mengikut fikiran itu saya fikir ini fasal ada di-masokkan dalam Rang Undang² ini, saya pun dengan sukachitanya mengalu²kan Fasal ini dan saya pun tidak dapat tahu sekarang macham mana, atau bagaimana Motor Insurance Bureau ini boleh di-jalankan sa-bagai satu pertubohan undang² atau statutory body dan apa-kah peratoran²nya. Ini-lah butir² saya suka dapat tahu, saya pun ada berchakap dengan Yang Berhormat Menteri yang berkenaan sa-malam dan saya sekarang t'dak dapat tahu dengan jelas-nya chara untok mengenakan Motor Insurance Bureau ini. Kalau boleh beri sadikit penjelasan yang lebeh saya suka-lah mendapat tahu butir² dan perinsip di-bawah bantuan boleh-lah di-beri kepada mangsa².

Yang ketiga ia-lah berkenaan dengan Fasal 6 dan sekarang ini dalam sekshen atau Fasal 79 ada beberapa sebab di-bawah mana sa-suatu insuran kompeni boleh mengelakkan kesanggupannya untok membayar ganti rugi, atau berkenaan dengan bahaya pehak yang ketiga, atau dalam bahasa Inggeris Third Party Risk. Ini bahaya pehak yang ketiga ada-lah boleh di-e'akkan di-bawah sebab² yang di-sebutkan dalam Sekshen 79.

Sekarang ini sebab² itu di-lanjutkan dengan tiga sebab lebeh. Yang pertama ia-lah berkenaan dengan minuman keras, atau intoxicating liquor. Dan kata fasal ini, kalau sa-suatu pemandu atau debarber memandukan kereta dia dan terlibat dalam suatu kemalangan bahawa pengaruh minuman keras—ini insurance atau ubat, minuman keras atau ubat—drug, ini insurance company boleh-lah mengelakkan kesanggupan dan tanggung jawab-nya berkenaan dengan bahaya pehak yang ketiga atau Third Party Risk.

Ini-lah satu perkara yang sangat menarek hati, oleh sebab beberapa orang

dalam masharakat yang modern dan juga saya fikir Ahli² Yang Berhormat ini juga, kadang² saya juga minum minuman keras. Kita mengambil bahagian beberapa jamuan² dan kalau satu malam saya pergi ka-rumah sahabat saya dan mengambil bahagian dalam sa-suatu jamuan dan minum satu atau dua gelas whisky apa-kah akan terjadi daripada itu? Ada-kah satu doktor sini juga Yang Berhormat, kalau saya minum satu dua gelas whisky akibatnya itu ia-lah whisky masuk dalam badan saya dan juga alcohol dalam whisky itu masuk atau mengalir dalam darah saya. Kalau-lah alcohol itu mengalir dalam darah saya, darah itu boleh-lah menunjukkan alcohol, dan masa itu saya balek rumah dan bukan dengan sebab saya, atau salah saya, atau nasib tak baik, itu orang lain mari dan langgar kereta saya. Dan daripada keterangan kejadian itu tidak boleh menentukan siapa-kah pada masa itu salah atau tidak salah dan masoklah mata² dan kemudian dia ambil kedua² orang ini pergi ka-police station dan dia pun shak hati ada-kah orang ini—saya mithal-nya—ada minum dan kalau dia mahu pereksa saya dalam hospital dan darah saya pun dia kena pereksa dan darah itu menunjukkan alcohol dalam darah saya, bolehkah di-katakan saya di-bawah pengaruh intoxicating liquor, atau minum keras? Apa-kah ukoran pengaruh? Apa-kah ukoran pengaruh? What is the yard-stick of influence? Kalau darah menunjukkan sadikit alcohol pun adakah menjadi pengaruh minuman keras? Ini-lah satu keadaan yang tidak boleh di-tentukan barangkali, fasal ini kalau saya minum banyak dan saya tidak boleh control saya punya kereta, itu salah saya. Itu bukan sahaja pengaruh—itu mabok. Ada-lah berbedza antara mabok dan pengaruh. Influence perkataan lain. Mabok perkataan lain. Kalau saya sudah mabok dan saya memandu kereta saya, kalau saya melanggar orang lain, itu saya tidak boleh control kereta saya. Itu keterangan yang terang² tidak boleh berlawan. Tetapi biasa-nya semua orang minum satu atau dua gelas tiap² malam dan nasib saya tidak baik dan saya terlibat dalam

legislations and it also implements most of the recommendations (whatever applicable) of the Molony Report (1962) of the United Kingdom. For example, the Bill provides a statutory right of the hirer to complete the purchase of the goods, the subject matter of the agreement, on or before the day specified for that purpose by giving notice in writing to the owner of his intention to do so, and by paying or tendering the net balance due. This is one of the features of the Molony Report.

Mr President, Sir, it will be recalled that the Hire-Purchase Act, 1966, which was introduced in the Dewan Ra'ayat at its June Session, 1966, was withdrawn at the beginning of this Session of the Dewan Ra'ayat. This is because after the introduction of the Hire-Purchase Bill in the June Session of the Dewan Ra'ayat, the Minister invited the public and other interested parties to forward their views, observations and recommendations with regard to the provisions as contained in the Hire-Purchase Bill of 1966.

In the light of the numerous representations made by interested parties, a Committee has reviewed the provisions as contained in that Bill and has found it desirable that certain sections of the Bill would have to be amended while new sections and sub-sections would have to be incorporated in order to extend the applicability of the Bill to the whole of the Federation of Malaysia as well as to extend the provisions of the Bill to cover a wider range of durable consumer goods which are popularly bought on hire-purchase by people from both the higher and the lower income groups as well as by the people in the rural and the urban areas. The effectiveness of the Bill is thereby also enhanced. All the amendments which are considered necessary to the Hire-Purchase Bill of 1966 are now incorporated in this new Bill.

Question put, and agreed to.

Bill accordingly read a second time and committed to a Committee of the whole House.

House immediately resolved itself into a Committee on the Bill.

Bill considered in Committee.

(Mr (Deputy) President *in the Chair*)

Clauses 1 to 46 inclusive ordered to stand part of the Bill.

First Schedule to Sixth Schedule inclusive ordered to stand part of the Bill.

Bill reported without amendment: read the third time and passed.

THE ABORIGINAL PEOPLES (AMENDMENT) BILL

Second Reading

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, I beg to move that a Bill intituled "an Act to amend the Aboriginal Peoples Ordinance, 1954", be read a second time.

Dato' Y. T. Lee: Mr President, Sir, I beg to second the motion.

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, the Aboriginal Peoples Ordinance, 1954 was promulgated before Merdeka Day. Since then the subject relating to the welfare of the aborigines has been included in the Federal List of the Ninth Schedule to the Federal Constitution. Therefore, since then the administration and welfare of the aborigines have been the responsibility of the Federal Government.

This Bill seeks primarily to bring the said Ordinance into accord with the Federal Constitution. In this Bill provisions in the Ordinance relating to the appointments of officers administering the Ordinance and their functions are amended so as not to conflict with the Constitution. The Commissioner is, under this Bill, the authority responsible for the general administration, welfare and advancement of the aborigines. The power in section 14 relating to the exclusion of persons from aboriginal areas and aboriginal reserves hitherto expressly exercised by the Ruler in Council is amended by this Bill to be exercisable by the Minister.

Where there is doubt as to whether any person is an aborigine, the question shall be decided by the Minister.

Question put, and agreed to.

Bill accordingly read a second time and committed to a Committee of the whole House.

House immediately resolved itself into a Committee on the Bill.

Bill considered in Committee.

(Mr (Deputy) President *in the Chair*)

Clauses 1 to 10 inclusive ordered to stand part of the Bill.

First and Second Schedules ordered to stand part of the Bill.

Bill reported without amendment: read the third time and passed.

THE CRIMINAL PROCEDURE CODE (AMENDMENT) BILL

Second Reading

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, I beg to move that a Bill intituled "an Act to amend the Criminal Procedure Code" be read a second time.

Dato' Y. T. Lee: Mr President, Sir, I beg to second the motion.

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, this Bill was referred to a Select Committee of the Dewan Ra'ayat on the 20th June, 1966, and the report of that Select Committee was presented to the Dewan Ra'ayat on the 18th February this year. The amendments to the Bill recommended by the Select Committee are contained in the schedule annexed to the Report.

The Dewan Ra'ayat adopted the Report in its entirety and passed the Bill on the 4th March, 1967, with amendments recommended by the Select Committee. The Bill in its original form, when it was introduced in the Dewan Ra'ayat, contained provisions for restricting trial by jury in Penang and Malacca to capital cases as in the nine other States of West Malaysia, instead of having trial by jury in all criminal cases in the High Court as in Penang and Malacca at present, and for the abolition of special juries in Penang and Malacca. The Select Committee made no recommendations on this issue, except that it should be left to a full parliamentary debate. However, on the second

reading of the Dewan Ra'ayat, the Honourable Minister of Home Affairs and Minister of Justice proposed that this question should be deferred for fuller consideration and the House in Committee agreed that the provisions relating to trial by jury, Clauses 29 (2) and 30 should be deleted from the Bill. The effect of this would be to leave matters as they are at present, that is to say:

- (1) Trial by jury in all criminal cases in Penang and Malacca, but in capital cases only in the other nine States;
- (2) The retention of special juries consisting of persons with higher educational qualifications in Penang and Malacca; there is no provision for special juries in the other nine States.

It is hoped that this Senate will endorse the decision of the Dewan Ra'ayat on this question. This is one of paramount public importance and beset by many administrative and practical difficulties. There is much statistical research to be done before the Government will be in a position to offer what it believes to be the best concrete proposals to Parliament. A number of alternatives were urged before the Select Committee and the Government considers that a fuller opportunity should be allowed for members of the public to make their views known.

The only other controversial issue in the Bill is the question of preliminary enquiries by magistrates in criminal cases to be tried by the High Court. The Bill in its original form proposed to abolish preliminary enquiries altogether. The Select Committee recommended that they should not be abolished but that a shorter form, a streamlined form of enquiries should be introduced in cases where the accused is presented by counsel.

Clauses 9 and 28 of the Bill relating to the States Code and Settlements Code were amended accordingly by the Dewan Ra'ayat in Committee. All the other provisions of the Bill, as amended, will be procedural and technical matters which are not considered to be controversial.

Question put, and agreed to.

Bill accordingly read a second time and committed to a Committee of the whole House.

House immediately resolved itself into a Committee on the Bill.

Bill considered in Committee.

(Mr (Deputy) President *in the Chair*)

Clauses 1 to 44 inclusive ordered to stand part of the Bill.

Bill reported without amendment; read the third time and passed.

PERTUBOHAN BERITA NASIONAL MALAYSIA BILL

Second Reading

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, I beg to move that a Bill intituled "an Act to establish and incorporate the Pertubohan Berita Nasional Malaysia or in English the Malaysian National News Agency and to make provision for the management and supervision thereof and other matters connected therewith" be read a second time.

Dato' Y. T. Lee: Mr President, Sir, I beg to second the motion.

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, this Bill seeks to establish and incorporate a body to be known as the Pertubohan Berita Nasional Malaysia referred to in the Bill as "BERNAMA" for the purpose of collecting and distributing news and news materials and features to subscribers in and outside the Federation. Such a body is considered desirable in keeping with other developed countries and, in the context of Malaysia today, would also be of paramount importance, for in the performance of its functions it can help to foster regional and international co-operation between nations and also to project a faithful image of Malaysia.

The objects of BERNAMA are set out in Clause 4 of the Bill. The powers necessary to carry out its functions and objects are set out in Clause 3. BERNAMA will be administered and managed by a Board consisting of members specified in Clause 5 (2). The manner of appointment of the members of the Board is set out in paragraphs (3), (4), (5) and (6) of Clause 5 and in

Part I of the Schedule to the Bill. The Board shall have power to appoint an executive officer and other employees *vide* Clause 9. The powers of the executive officer are those specified in Clause 10 and also any other power that may be delegated to him by the Board under Clause 15. The Board shall also have power to receive contributions, grants, etc. and to borrow money and to invest the assets of BERNAMA in accordance with Clauses 11, 12 and 13. The other powers of the Board in this Bill are the normal powers usually conferred for the administration of a body corporate *vide* Clauses 14 and 15.

The income of BERNAMA shall consist of subscription, contributions, grants and endowments, etc., that may be made to or in favour of it. However, the income of BERNAMA shall be applied solely towards the promotion of the objects of BERNAMA and this Bill stipulates that no portion of the income of BERNAMA shall be paid or transferred by way of dividend, bonus, or otherwise, to any other person.

The subscribers to BERNAMA shall be those newspapers operating in the Federation and other persons, organisations and subscribers as may be approved by the Board. It is envisaged that BERNAMA shall enter into arrangements with each of the subscribers.

The operation of BERNAMA shall be based on principles as expressed in the UNESCO definition of a "news agency" and the Declaration of the United Nations Conference on Freedom of Information of 1948, subject only to the provisions of our Federal Constitution. To guide BERNAMA in its operations a Supervisory Council will be established under this Bill consisting of eminent members as set out in Clauses 6 and 7. The provisions of Part II of the Schedule shall have effect on members of the Supervisory Council.

Question put, and agreed to.

Bill accordingly read a second time, and committed to a Committee of the whole House.

\$1,200 per year and the existing controlled rent of the house just before 1st January, 1967 was \$70, the landlord will only be allowed to charge, if the circumstances justify, a maximum of \$100 per month as the increased rental being one-twelfth of the annual value, and not \$140 per month being an increase of 100 per cent. of the existing rental.

The most important part of Clause 2 (a) is the phrase "whichever is the lesser". I must make it clear that this merely imposes a ceiling to any increases but does not automatically entitle the landlords to charge the maximum permissible without taking into consideration the factors set out in Section 6, that is to say;

- (i) the location of the controlled premises in question;
- (ii) the age and character of the controlled premises;
- (iii) the state of repair of the controlled premises;
- (iv) the type of the controlled premises, that is, whether the premises is business or domestic premises; and
- (v) any improvements made to the controlled premises by the tenant where such improvement was made with the written consent of the landlord.

The annual value here is as defined in the Town Boards Enactment and the Municipal Ordinance. For ease of reference the relevant section reads as follows:

"Annual value means the estimated gross annual rent at which the holding might reasonably be expected to let from year to year, the landlord paying the expenses of repair, insurance, maintenance and upkeep and all public rates and taxes".

I would like to draw attention to that part of the definition which clearly states that the landlord is obliged to pay the expenses of repair, insurance, maintenance or upkeep and all public rates and taxes, and, therefore, if these obligations have not been met by the landlord, this is in itself a mitigating factor preventing the landlord from imposing the maximum increase.

Clause 1 of the Bill provides that this amending Act shall be deemed to

have come into force with retrospective effect from 1st January, 1967. This will enable any tenants who have been subjected to undue pressure from unreasonable landlords to effect adjustments to whatever arrangements they might have entered into.

The opportunity is also being taken, on the advice of the Attorney-General's Chambers, to amend Section 7 (1) of the Act, which, as it stands, requires landlords to take action to increase the "fair rent" within one month of the commencement of the Act. The amendment proposed at Clause 2 (b) of the draft Bill will enable landlords and tenants to commence negotiations with a view to arriving at a "fair rent" any time after the commencement of the Act and not restricted to within the first month of the commencement of the Act.

Nik Hassan bin Haji Nik Yahya:
Dato' Yang di-Pertua, saya ada pertanyaan yang ringkas sahaja. Tetapi, sa-belum daripada itu saya suka-lah memberi pandangan sedikit kepada Kerajaan ia-itu apabila satu² masa Kerajaan hendak menukarkan satu² undang² dengan satu undang² yang lain, saya minta-lah supaya undang² yang sedia itu jangan-lah di-hapuskan sementara undang² yang baharu belum siap di-buat. Sebab dalam Undang² Sewa Rumah ini pada ingatan saya, apabila Kerajaan menghapuskan, membatalkan, atau pun memberi kuasa kepada Kerajaan Negeri membatalkan perjalanan Undang² Sewa Rumah ini, sudah timbul kelam kabut di-kalangan penyewa² dan tuan² rumah yang mana tuan² rumah telah menaikkan sewa dengan tidak menghiraukan keadaan kedudukan perniagaan, orang yang menyewa rumah itu sa-hingga menibulkan kesusahan yang besar, pergaduhan di-antara tuan rumah dengan si-penyewa rumah.

Saya tunjok contoh macham ada sa-buah kedai di-Kelantan yang biasanya di-sewa dengan \$100 tuan rumah tuntutan supaya di-naikkan sewa itu sa-hingga \$300 dan apabila timbul masalah undang² di-bawa di-mahkamah, mahkamah tidak boleh hendak memutuskan dengan kerana undang²

Court Judge, Penang, said he represented the Attorney-General at the Committee. Mr H. S. Ong informed the Committee that the Government had made a decision that the time had come now to repeal the Rent Control Ordinance, no matter how long a time was given for the introduction of the new legislation, there would also be hard cases. He felt that tenants should, in the space of time available before the actual introduction of the new Bill make their arrangements. Since there was no necessity for rent control, he felt that it was not fair on the landlords for rent control to continue, and that as far as the newly built dwelling houses are concerned, there was no complaint. I would also read the terms of reference to the Rent Control Committee.

Dato' President and Honourable Members of this House, I am not trying to cry over spilt milk. I think it is right that being a Member of the Committee I should make the position clear. The term of reference to the Committee, the Rent Control Committee, was that in the light of the Government's decision to discontinue the provision of the Rent Control Ordinance, 1956, the Committee should make a comprehensive study as to the possible adverse effect of the sudden abolition of rent control in the States of Malaya with particular reference to the status and position of Kuala Lumpur as the capital of Malaysia, to make recommendations to the Government as to what alternative legislative measures are necessary to protect the interest of both landlords and tenants. So, the Committee carried out its work but apparently after long deliberations and many meetings, we could not come to any agreement about fair rental or ceiling rental. Finally, we agreed to the tribunal system and after about 18 months or so, if I remember correctly, the Report was sent to the Government and which was accepted; and about the increment I think you all know that rent tribunals have been appointed in every town of the country to see about implementing the report of the Committee. I am not grumbling but if the Government wants to settle, to have

a political settlement, it should have been done before but not to waste public money and time to appoint a Committee. I hope cases like these will not be repeated in future. What is past is past, but I think I should bring this to the light of the Honourable Members of this House. I have no axe to grind, I am not grumbling, and I think I should bring it to the notice of the Members of this House. All of a sudden overnight in the Dewan Ra'ayat an announcement was made and the whole thing was scrapped.

Before, I conclude, I hope to get the assurance of the Minister concerned that he will look into this matter—what I put up just now—and see whether he should or should not revise all these additional increase of 100% to 60% which will cause hardships, I think, to the property owner. I think this high valuation, an increase of 100%, should be withdrawn.

Tan Sri T. H. Tan: 100%?

Tuan Lim Hee Hong: 400%, I am sorry, I mean \$1,000 I am sorry. I think that only refers to the central area but not outside. So, I will be happy if the Minister can give an assurance that he will do this and on my part I will be willing to co-operate and do what I can. Thank you very much, Sir.

Tuan S. O. K. Ubaidulla: Dato' President, Sir, speaking in this august House, when the original Rent Control (1966) Bill was introduced in June last year, I pointed out that one of the major flaws of the Bill was not fixing a ceiling for a fair rent. The Honourable Minister for Local Government and Housing disagreed with me, and was of the opinion that it would be very difficult to write into the law. Sir, now I am glad, as a result of a great uproar in the country and direct representation by the Parliamentarians of the Alliance Government, the Government has fixed a ceiling for the fair rent. Sir, this is well done and done quickly too. This clearly shows how much the Alliance Government is close to the people and quick to carry out their wishes.

from something like \$300 to \$1,200; and as I said, this only happened in Kelantan when the Kelantan State Government took upon itself to completely abolish rent control, as a result of which the cases quoted by the Honourable Senator happened. I think this only happened in Kelantan and not elsewhere in Western Malaysia; and in fact it was as a result of this experience and the knowledge of what confusion ensued, as a result of this unilateral action taken by the Kelantan PMIP Government, that taught me my subsequent lesson of how to deal with this matter, when the first proposal was made to bring about some form of revised control of rent ordinance or Act in this country, which was referred to by the Honourable Senator Lim Hee Hong, when he quoted the proceedings regarding certain statements made by Mr H. S. Ong then in the Attorney-General's Chamber. Although the proposal was made to go into this, I think I should correct the impression that the Federal Government intended to do away with the rent control completely as in the case of Kelantan. I think the Honourable Senator Lim Hee Hong by quoting this extract is a bit out of context. I think the idea of that being discussed was that the Government threw this proposal out for views and, in fact, as a result of throwing out this proposal, subsequently the Athi Nahappan Committee came into being, and in fact it may not be known generally that at one time as a result of this suggestion there was some misunderstanding, as a result of which some States in fact mistook it as a complete de-control, and subsequently as a result of further directions going out from my Ministry this possibility of a sudden de-control was stopped and the Rent Control Ordinances prevailing at that time were further renewed for another year to enable the Athi Nahappan Committee to deliberate and collect views to formulate some kind of proposal, in order to deal with this whole question of gradual stages of de-control of rent in this country. As I said just now, it was as a result of what I learnt in

Kelantan that I put forward to the Government the necessity of having a committee to go into this matter and subsequently for a proper Bill to be introduced in this House for introducing gradual stages of de-control. So, I am afraid what has been referred by the Honourable Senator Nik Hassan is only unique to Kelantan, and I am glad to say that this Control of Rent Act, 1966, has now brought forward certain safeguards and protection even now to the people in Kelantan, because Section 1 of this new Act stipulates that the Act shall apply to all the States in the Federation of Malaya. So, therefore, I think the Alliance Government has done a good thing in bringing about certain safeguards which are now applicable in the State of Kelantan despite the fact that Kelantan did away with this rent control, I think either in 1962 or 1963, I cannot recollect quite exactly the year, of the sudden abolition of rent control in the Kelantan State. Therefore, the statement made by the Honourable Senator that we have abolished the law before allowing the new law to come into effect does not apply to this particular Act. I think he is only referring to what happened in Kelantan.

Now, furthermore, Sir, the Honourable Senator raised a further question of what happened to rents paid on the advice of lawyer since the implementation of this Act, that is from the 1st January, 1967, or whether the tenants have to now revert this matter to court. I think the provisions of this amending Act are very clear. The provisions include a clause to the effect of making this retrospective from the 1st January, 1967; in other words, whatever the arrangements or agreements come to between the landlord and the tenant after the 1st January, 1967, and if the arrangements are such as to go against the present amendment, that is either the 1/12th of the annual value, or 100%, whichever is the lesser of the two, obviously such arrangements or agreements will have to be readjusted, because it is a cardinal principle of the law of Contract that no one can contract outside the law. Therefore, whatever arrangements or agreements you

have come into will be null and void as far as that part which is against the amendment is concerned, and I think it will have to be readjusted. Now, as to exact procedure there, again, this has not been generally understood and in fact has been brought out again in the Lower House—this cumbersome procedure under the new Rent Act. In fact, it is not so. It is for the very reason that we wanted to simplify the procedure of all the actions under this Rent Act that we have resorted to this simple reference to Rent Officer, to Tribunal, and Appeal Board—and these are not Courts; these are very simple hearings in camera, unless the Tribunal or the Appeal Board chooses to open the hearings to the public, otherwise it is in camera and, in fact, the tenant and landlord can both appear before the Board and the Tribunal without any legal representation. It is a simple procedure and also not time consuming, unlike the proceedings under the old Rent Control Ordinances when you have to refer every case to Court;—and as you know we have a long waiting list of court cases—and also to incur expense, long delay in time as well as expenditure involved in court proceedings, and because of that we have this very simple procedure under the present Act. Therefore, for cases now referred by the Honourable Senator Nik Hassan, it is for the tenant or landlord to go before the Rent Officer, if they have already reached certain agreements and such agreements are against the amendments now and try to come to some readjustment and change the whole position again. There is no necessity of going to court; or possibly, if the tenant is literate enough to be able to determine, and he is prepared to pay the maximum of course, then he can work out what is the 1/12th of the annual value or 100%, whichever is the lesser of the two and then decide if that comes up to, say, about \$120 and the agreement he reached previously with the landlord is \$150, all he needs to do for the next month is to pay \$120; or, if he feels because the landlord is not paying all the maintenance or upkeep, and I have quoted you the definition of

the word annual value, and he is doing some of the maintenance of the premises, and therefore he is taking over some of the burden of the landlord, obviously the landlord cannot get the absolute maximum under the amendment. I have stated just now in my introduction address that this amendment does not mean I want to stress this again, this amendment does not mean that the landlord can, in fact, get 1/12th of the annual value or 100%, whichever is the lesser. This does not mean that the landlord will get it but that is the maximum he can get. If the tenant can produce mitigating factors, such as the factors quoted in Section 6 plus the definition I quoted to you, that the landlord must undertake maintenance, repairs, insurance rates and taxes and this and that, if the tenant has been paying or meeting some of the obligations of the landlord, obviously those are the mitigating factors, which the tenant can produce before the Rent Officer or Tribunal and say, “Look here I cannot pay you the maximum, because I bear some of the burden”; so, that is roughly the position of the tenant under the amendment. I hope that has dealt with all the points raised by the Honourable Senator Nik Hassan.

Now with regard to a number of points raised by the Honourable Senator Lim Hee Hong, I have already stated that what has been quoted may be misunderstood, that it was the intention of the Government to completely de-control by the stroke of the pen, it was not so; and the reference quoted merely referred to the general intention of the Government and of course, before the Government could act on it, it is the duty of the Government to put out feelers to various authorities, including of course the Federal Capital on which board the Honourable Senator was at one time a member, so that we could have the views of the Advisory Board of the Federal Capital, and it was in that context that this was thrown to the Board for their views to be submitted to the Ministry.

With regard to the question of re-valuation, I agree that the Federal

Capital is the only major town in which there has been a thorough revaluation during the recent years, and this has not happened in the other towns and cities in the Federation of Malaya. Now, that has something to do with another point raised by another Senator, I think, speaking about some form of uniformity in valuation. Now, I can disclose to this House that, in fact, a move has been made some two years ago for some form of uniformity in the valuation of property in this country, and action is on foot to have a Central Rating Authority, or Central Valuation Authority, in the Treasury and we are merely waiting for our qualified Valuers to be made available, some of whom have gone overseas for training, and as soon as the necessary staff is available, there will be a general valuation in this country on a uniform pattern, so that every town or city will have the same standard of valuation as in Kuala Lumpur. Now I do not want anyone to be unduly worried about it, because revaluation does not mean automatic increase in assessment. I think that is very important, I think, speaking on this, one of the Honourable Members just now seemed to have given the idea that revaluation automatically means an increase in the payment of assessment by the owners, but that is not quite so. Although a revaluation has taken place it does not necessarily mean that there will be an increase, an automatic increase, in the payment of assessment by the landlord, for the every simple reason that each Local Authority operates on a certain budget. If a Local Authority operates, say, on a budget of \$1 million, and it has to collect a million dollars rates from the owners, or 80 per cent are rates and the other 20 per cent coming from some other form of income, as far as that Local Authority is concerned, it is only interested in collecting that amount of rates from the landlord. So, therefore, if the annual value—say previously it is standing at \$10 million—has gone up to \$20 million, and if the amount of money required for running the Local Authority is exactly the same, instead of collecting 30 per cent when the total valuation of the Local Authority is

10 million dollars, what it has to do now, the Local Authority will drop the rate to 15 per cent, in order to collect the same amount it requires for running the Local Authority. But nevertheless, the valuation will go up in that Local Authority, so that there will be a common value, a common standard of value for all the property throughout Malaya, in which case then we will reach a stage whereby there will not be this great disparity of value between a similar house in one town compared to another house of similar structure in another town. I think that is the correct position. So, in fact, what has been stated just now that relating revaluation to the efficiency of the Local Authority is not quite relevant.

Now, the Honourable Senator also raised a hypothetical case regarding on what basis would the increase be under the present amendment, for instance, in the case of a rent controlled premises, say of \$200 at present and the annual value of which has already gone up far beyond \$200. Now, I do not know whether I got his point quite correctly. As far as I know although controlled rent may be \$200 before and as a result of revaluation, say, from \$200 to a \$1,000, making a difference of \$800, as far as I know under the old Rent Control Ordinance, the landlord on application to the relevant legal body has been allowed to collect the additional payment of rates which the landlord is paying over the difference of the increase in the annual value. Some may not be 100 per cent, but by and large they do get a certain amount of increase allowed by the legal body under the old Rent Control Ordinance; and you have the same rent, the old rent of \$200, so for argument's sake, you have the difference of \$800; so, the annual value has been bumped up from \$200 to \$800 by the recent 1960 revaluation. Now, obviously, the landlord will have to pay an additional amount of assessment on the \$800, the difference between the original controlled rent and the new annual revaluation, and therefore the additional payment of rates by the landlord will amount to 16 per cent—I mean just taking the Kuala Lumpur example: 16

per cent of \$800 which will be \$144. In other words, I think, some of the landlords have been allowed on application to the legal body under the old Rent Control Ordinance to collect this additional \$144 from the tenant during the course of one year—\$144 divided by 12 will be \$12 per month; in other words, he will be able to collect \$212 as the increased controlled rent from the tenant. Now, if that is the case then the Honourable Senator asked which is the rental to be used as the basis of computation under the new amendment. In my opinion—I say in my opinion, because there is no finality in law—under the present formula, \$212 will be the basis on which this new amendment will have to be calculated on. In other words, the controlled rent will be \$212 and under the amendment if the annual value is, whatever annual value is, the landlord will not be able to charge more than \$424 or 1/12th of the annual value, whichever is the lesser of the two. I think that as far as I can see is roughly the answer to that hypothetical case.

Now, we can all be very wise after the event. I am afraid that it is quite easy for one to say, "Well, did not I tell you this, and did not I tell you that", but I think in the matter of rent control, it is not such a simple matter: after all rent control was first brought in way back in 1939, when the war broke out in this country and again that was reintroduced after the war and then brought back again, as a result of which we know that this has been on for nearly 30 years since its first introduction. Obviously, you cannot introduce a piece of legislation which will be satisfactory to deal with something which has been going on for the last 30 years. Now, rent control was gradually brought to an end in the United Kingdom about six or seven years ago and from then on there has been masses of amendments to the decontrolling Bill or Act, in the United Kingdom, and in almost every Parliament, we find there has been amending Act to change the original Act to bring about a gradual decontrol of controlled premises. So, therefore, I am afraid that we have to learn from other countries,

and we have to go along and find out how the Act is affecting the people and particularly in this case, as we are practising parliamentary democracy—sometimes we may not be logical but still when we are practising parliamentary democracy, we have to accede to the request of the electorate, we have to accede to the request of Members of Parliament, who represent the people, and if the views are such as to justify an amendment to an Act, I am afraid that sometimes irrespective of logical thinking we have to bring in an amending Act. I think that is a simple way of putting this. As we know the Rent Control Act, 1966, in fact contains all the necessary provisions as to determination of fair rent, but nevertheless, because of the human failings, as I have stated in the Lower House, and to a certain extent because of the illiteracy of the masses, they cannot understand their rights, despite the fact that we have tried to make statements in the Press, we have put on a forum in the Television, things like that, so many people have not been able to understand the provisions in the Act itself that there is a considerable amount of confusion; and because of this we cannot afford to have thousands of cases going to the Rent Officer or to the Tribunal, or the Appeal Board that we feel at this stage, we should bring some remedial measure to impose a certain amount of ceiling, so that at least as a first stage we would see some settlement to this confusion, but nevertheless we bring in the first step towards final and ultimate decontrol of rent controlled premises in this country.

In connection with one final point raised, regarding the compensation as well as also the period of grace of time for the removal of a tenant once repossession is granted to the landlord, I would like to repeat my appeal here, in this House, that my Ministry is ever ready to receive memorandum, or proposal, as to the quantum of compensation to be paid to a tenant as well as the period of grace for the removal of the tenant once repossession has been granted to the landlord.

Now, I would like to stress particularly this point. I have received a lot

of letters—in fact, I have received a lot of letters on this issue—but unfortunately, most of the letters I have received merely say, “Well, we do not think the compensation from two to four years is fair enough. We want it to be from eight to ten years”. Some put it this way, “We want it from ten to fifteen years”. But, these letters are completely devoid of any data, or reason as to why it should be so. I would like representations made to me to contain reasons why it should be eight years or ten years. You must quote cases—for instance, on shop premises, you can quote, “I have paid \$40,000 for repairs of the premises in Street “A” and the rent is (so much) and I have used the premises only for five years and that unless I am given so much compensation which equates with eight years . . . .” Now, if I get enough cases like this to give me a cross-section view of the argument put forward, then, and only then, can I consider what would be right quantum of compensation to be paid to a tenant, but not otherwise. I am afraid by just merely quoting eight years, or ten years or fifteen years, will not help me in any way to bring about an amendment in this House, because I have to justify the quantum, if we are going to amend at all. So, therefore, I would like to appeal to Honourable Members of this House, as well as to the general public, to submit to me a memorandum in respect of these two items, which are still pending for amendment—I mean, if there is good reason for an amendment at all, to let me have all the reasons for it, and I particularly deprecate some type of suggestions. In fact, there was one which appeared, I think, last Sunday or last Saturday by someone claiming to represent tenants in Kuala Lumpur. He said something to this effect: “We want only 20 per cent of increase and nothing more. I would like to tell all the tenants they should defy the law and go to jail”. That sort of representation will not help us in anyway, and I would like to take this opportunity to tell that kind of a leader that that kind of representation will not receive

any attention at all, and it will certainly not get us anywhere by telling the people to defy the law and completely disregard the provisions of the law. After all, we are practising parliamentary democracy and it is for all the people to seek out their Senators, their Members of Parliament, their State Assemblymen and, for that matter, the political bodies—such as the M.C.A., the U.M.N.O., the M.I.C.—and also, for that matter, the Opposition Parties, and for them to submit a memorandum to me, so that this matter can be tackled logically and reasonably, so that the wishes of the people can be complied with from time to time. Thank you, Sir. (*Applause*).

Question put, and agreed to.

Bill accordingly read a second time and committed to a Committee of the whole House.

House immediately resolved itself into a Committee on the Bill.

Bill considered in Committee.

(Mr (Deputy) President *in the Chair*)

Clauses 1 and 2 ordered to stand part of the Bill.

Bill reported without amendment: read the third time and passed.

MOTION

FORMATION OF THE MALAYSIA GROUP OF THE INTER-PARLIAMENTARY UNION

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, I beg to move,

That this Senate resolves that necessary steps be taken to form the Malaysia Group of the Inter-Parliamentary Union.

Sir, for the past seventy-eight years there has been in existence an international body whose aims are:

“To promote personal contacts between Members of all Parliaments constituted into national groups;

To unite them in common action;

To secure and maintain the full participation of their respective States in the firm establishment and development of democratic institutions and in the advancement of the work of international peace and co-operation, particularly by means of a universal organisation of nations;

To study and seek solutions to all questions of international character suitable for settlement by parliamentary action;

To make suggestions for the development of parliamentary institutions with a view to improving the working of those institutions and increasing their prestige”.

Sir, this is the Inter-Parliamentary Union, which consists of national groups made up of members of the legislatures of sixty-seven countries, including countries in the western bloc, such as America and the United Kingdom, countries in the eastern bloc, such as Russia and Poland, and uncommitted nations like the United Arab Republic and India. Our own neighbours Thailand, Philippines and Indonesia are members of the Union.

Honourable Members should have received last September from the Secretary of the Commonwealth Parliamentary Association (Malaysia Branch), copies of various documents relating to the Inter-Parliamentary Union, including its Constitution, a statement of its structure, aims and activities, and so on. No doubt, Honourable Senators interested should have studied these papers by now. There is, therefore, no need at this stage to elaborate on the Inter-Parliamentary Union in detail.

Honourable Senators who are familiar with the activities of the Commonwealth Parliamentary Association of which we have been a member since 1950, the Commonwealth Parliamentary Association (Malaysia Branch) and the Malaysia Group of the Inter-Parliamentary Union will now exist side by side. Both the C.P.A. and the I.P.U. are similar in organisation and have similar aims, but the former operates essentially within countries in the Commonwealth whilst the latter is a truly world-wide body.

Our membership of the I.P.U. will now afford Honourable Senators additional opportunities to participate in international conferences overseas and meet their fellow parliamentarians. The I.P.U. annual conferences held in the various capital cities of the world provide a forum for the free discussion of world affairs and problems of the day by the legislators from various parts of the world and,

as such, these conferences may be regarded as constituting an informal International Parliament. These conferences will provide valuable education for members and an insight into the problems of their respective countries.

Sir, apart from the annual conferences, the I.P.U. also issues a number of publications, such as the Inter-Parliamentary Bulletin and Constitutional and Parliamentary Information containing questions relating to parliament, its organisations and procedure and other related matters. Its interest in the subject led it to establish in 1965, a new section known as the International Centre for Parliamentary Documentation for the purpose of collecting information on the organisation and functioning of representative institutions in countries throughout the world. In November, 1965, this Centre organised an international symposium on the subject of present-day problems of parliament, and subsequently in July 1966 the Centre issued a book called “Parliaments” which contains valuable information on the various parliaments of the world. Honourable Members interested may refer to this book which is available from our Library of Parliament.

I sincerely hope, Sir, that our Senators will support this motion.

Dato' Y. T. Lee: Sir, I beg to second the motion.

Question put, and agreed to.

Resolved,

That this Senate resolves that necessary steps be taken to form the Malaysia Group of the Inter-Parliamentary Union.

ADJOURNMENT (MOTION)

Tan Sri T. H. Tan: Mr President, Sir, I now beg to move that the Senate shall now adjourn.

Dato' Y. T. Lee: Sir, I beg to second the motion.

Question put, and agreed to.

Adjourned at 4.43 p.m.